

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ISSN 1513-3591

สสค.สาร

ปีที่ 18 ฉบับที่ 10 เดือนตุลาคม 2553
www.cabinet.thaigov.go.th

๒ ขอขอบคุณ

ในโอกาสที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงมีพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ครบ 100 ปี วันที่ 23 ตุลาคม 2553 นี้ สลค.สาร ขอเสนอบทความเรื่อง “พระปิยมหาราช” เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากษัตริย์องค์หนึ่งที่พระองค์ท่านได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อประโยชน์สุขแก่พสกนิกรชาวไทยนานัปการ และในโอกาสเดียวกันนี้ ได้นำคำบรรยายของศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม เกี่ยวกับการประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีขึ้นครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมาเพื่อเผยแพร่ด้วย

ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2553 เป็นต้นมา สลค. มี ดร.อำพน กิตติอำพน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาคนใหม่ มาปฏิบัติหน้าที่ สลค.สาร ฉบับนี้จึงขอแนะนำเรื่อง “คน สลค. งาม ดร.อำพน กิตติอำพน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาคนใหม่” ซึ่งมีแนวคิดในการทำงานที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานมานำเสนอแก่เพื่อนข้าราชการ

สารบัญ

Content

October 2010

พระปิยมหาราช	3
จุดเริ่มต้น “การตั้งโต๊ะประชุมคณะรัฐมนตรี” ในสมัยรัชกาลที่ 5	12
การมอบนโยบายในการปฏิบัติหน้าที่ของ ผู้ประสานงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและรัฐสภา (ปรก.)	18
คน สลค. งาม ดร.อำพน กิตติอำพน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาคนใหม่	27
บัดนี้มธุมนิตี ครม. : จาก “เปิดทองหลังพระ” สู่ “มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ”	33
รู้ไว้ใช่ว่า...? : “นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ”เขาคือใครหนอ?	37
สรุปผลการตัดสินใจของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่สำคัญ	38
รู้รอบโลก : กระบวนการตัดสินใจของคณะกรรมการกฤษฎีกา ประเทศสิงคโปร์	42
เรื่องสำคัญที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	46
มุมมองความเห็น : ความคิดไร้ขีดจำกัด ปฏิวัติความคิด เพื่อพลิกโฉมองค์กร	48
รู้รัก ภาษาไทย : กราบ ไหว้	49
ท้องถิ่นควรรู้ : การออกไปรับแจ้งสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรม ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547	50
นวัตกรรมรอบโลก : เตาไฟฟ้าอเนกประสงค์	53
หิ้งหนังสือ : ศาสตร์แห่งความง่าย : Simple-ology	54
ไปไหนไปกัน : อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด	55
แสงส่องปัญญา	56

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

อำพน กิตติอำพน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
วิชัย วิทวัสการเวช รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
โกศล วิชิตธนาฤกษ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธวัชชัย สวัสดิ์สวัสดิ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

บรรณาธิการ

สิบลักษณ์ วณวิสุทธิ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

กัญชวลี จามวงศ์วงศ์, จอมขวัญ พลรักษ์, จิตตา กิตติเสถียรธนนท์,
จุฑามาศ โพธิ์ศรี, ชนัญญา แสงพุ่ม, ทศนุศุภากร หัยประสิทธิ์พร,
ธนภัทร ดันแซมรัตน์, นวพลสวาท โสศิริธนนท์, นันทน์ภัส สังวรประเสริฐ,
บุษกร หวังวิไล, ปัญญาพล ศรีแสงแก้ว, ปราณี สาสนธรรมบพ,
พงษ์เทพ พวงเสมา, วันนภิศ จารุสมบัติ, สมจิตร รูปเหมาะ,
สมชาย พงศ์กัลป์, สมโภชน์ ราชแพทยาคม, สมศรี นาคจำรัสศรี,
สุกัญญา ถิรสัตยาพิทักษ์, สุภาพร กิตติเดช, สุภาวดี เลิศสถิตย์,
อินทิพย์ ปัญจภักดี, อมรภัทร พงษ์พันธุ์, อมรวิมลรัตน์ รักษ์วงศ์,
อรุณรัตน์ บัวชุมสุข, อธิลา มาพิมพ์คล, อ่อนฟ้า เวชชาชีวะ

ฝ่ายประสานงาน

กานต์พิชชา ปิ่นแก้ว, จิตตา กิตติเสถียรธนนท์, ภิวงทอง สุวรรณรัตน์

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

วิบูลย์ลักษณ์ มีชัย, สิริพร เลิศธรรมเทวี

ฝ่ายประชาสัมพันธ์

สุภาวดี แก้วประดับ

ฝ่ายจัดการทั่วไป

กานต์พิชชา ปิ่นแก้ว, เขมจิรา ชื่นแก้ว, ภัทรวล ตโมหรณวงศ์, ดวงกมล
ธงสีเหลือง, อธิมน สิ้นสำอาง, รุ่งทิศา ศรีสภา, วชิร สิงหราช, สมภาพ กลิ่นหอม

พิมพ์ที่

สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา

ถนนสามเสน กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2243-0611-3

บทความ/ข้อความ หรือความเห็นใด ๆ ที่ปรากฏใน “สลค.สาร”
เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

**สลค.
ใสสะอาด**

เปิดรับเรื่องร้องเรียนข้อมูลการทุจริตคอร์รัปชันของ
สำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผ่านทางตู้ ปณ. 2
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ 10302

พระปิยมหาราช

อาลักษณ์หญิง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 และสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2396 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชชนก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาขึ้นเป็นพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้า และพระราชทานพระนามว่า "จุฬาลงกรณ์" ทรงได้รับการสถาปนาขึ้นเป็น สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ และทรงกรมเป็นกรมหมื่นพิฆเนศวรสุรสังกาศ เมื่อ พ.ศ. 2404 ต่อมาทรงเลื่อนขึ้นเป็น กรมขุนพินิตประชานาถ เมื่อ พ.ศ. 2410 เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบต่อจากสมเด็จพระบรมราชชนก เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2411 มีพระปรมาภิไธยว่า **"พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ บดินทรเทพยมหามงกุฏ บุรุษรัตนราชรวิวงษ์ วรุตพงษ์บริพัตร วรชัตติยราชนิกรโธม จาตุรันตบรมมหารัชมงคลมุนีบรมราชาธิราช บรมนารถบพิตร พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว"** ทรงรับเครื่องบรมขัตติยราชอิสริยยศพร้อมสัปตปฎลเศวตฉัตรในการทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกครั้งแรก ณ หมู่พระมหามณเฑียร ในพระบรมมหาราชวัง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2411 ต่อมาทรงรับเครื่องบรมขัตติยราชอิสริยยศพร้อมสัปตปฎลมหาเศวตฉัตร ในการทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกและเฉลิมพระราชมณเฑียรตามโบราณราชประเพณี ณ หมู่พระมหามณเฑียรในพระบรมมหาราชวัง เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2416

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระชนิษฐาและพระอนุชา รวมสมเด็จพระบรมราชชนนี 3 พระองค์ คือ

1. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจันทรมณฑล โสภณภควดี กรมหลวงวิสุทธิกษัตริย์
2. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจาตุรนต์รัศมี กรมพระจักรพรรดิพงษ์ (ต้นราชสกุล จักรพันธุ์)
3. จอมพล สมเด็จพระราชปิตุลาบรมพงศาภิมุข เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช (ต้นราชสกุล ภาณุพันธุ์)

เมื่อยังทรงพระเยาว์ ทรงศึกษาในสำนักพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบุตรี กรมหลวงวรเสฐสุตา พระเจ้าลูกเธอในรัชกาลที่ 3 ชัดติยราชนาภิเษกทรงรอบรู้ด้านอักษรศาสตร์และโบราณราชประเพณี นอกจากนี้ ได้ทรงศึกษาวิชาการหลาย ๆ ด้านสำหรับบรมราชกุมาร อาทิ ภาษามคธ การยิงปืนไฟ วิชาดารกรรม ได้ทรงศึกษาภาษาอังกฤษกับนางแอนนา เลียวโนเวนส์ หมอจันดเล และนายแปดเตอร์สัน รวมทั้งได้ทรงศึกษาด้วยพระองค์เอง จนทรงมีความรู้ด้านภาษาอังกฤษอย่างแตกฉาน ส่วนทางด้านรัฐศาสตร์ ราชประเพณี และโบราณคดี ทรงได้รับการถ่ายทอด และฝึกสอนจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชชนก พระองค์ได้ทรงผนวชเป็นสามเณร เมื่อ พ.ศ. 2409 หลังจากทรงลาผนวชสมเด็จพระบรมราชชนก ได้ทรงกวตขันดูแลและส่งสอนเรื่องราชการแผ่นดินมากขึ้น

โดยได้มีพระบรมราโชวาทและพระบรมราชาธิบายในเรื่องราชการและราชประเพณีต่าง ๆ อยู่เสมอ เมื่อทรงเลื่อนขึ้นเป็นกรมขุนพินิตประชานาถ ได้ทรงรับหน้าที่บังคับบัญชา กรมมหาดเล็ก กรมทหารบกวังหน้า กรมล้อมพระราชวัง และกรมพระคลังมหาสมบัติ และเมื่อสมเด็จพระบรมราชชนก เสด็จสวรรคต ได้เสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติสืบแทนโดยมีพระราชพิธีบรมราชาภิเษกครั้งแรกเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2411 เนื่องจากขณะนั้น ยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะ สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) ขณะมีบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าพระยาศรีสุริยวงศ์ ทำหน้าที่เป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน เมื่อทรงบรรลุนิติภาวะแล้ว จึงมีพระราชพิธีบรมราชาภิเษกอีกครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2416

นับจากที่ทรงครองสิริราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 5 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ได้ทรงอุทิศพระองค์บำเพ็ญพระราชกรณียกิจต่าง ๆ อันก่อให้เกิดคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นอเนกประการ ทรงศึกษาการบริหารราชการแผ่นดินและเสด็จประพาสต่างประเทศทั้งในเอเชียและยุโรปเพื่อนำความเจริญก้าวหน้ามาปรับปรุงประเทศ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของชาติไทยที่พระมหากษัตริย์ได้เสด็จพระราชดำเนินออกไปยังประเทศที่ห่างไกลในอีกซีกโลกหนึ่ง เพื่อให้ได้เห็นความก้าวหน้าของประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ในทุกสาขาของความเจริญ เพื่อนำเอาความเจริญเหล่านั้นกลับมาปรับปรุงบ้านเมือง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเปลี่ยนแปลงปรับปรุงพัฒนาประเทศแบบแผนการปกครองและระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเกือบทุกด้านทุกสาขา ไม่ว่าจะเป็นด้านปกครองส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค ด้านกฎหมายและการศาล การภาษีอากร และการคลัง การทหาร กิจการสาธารณูปโภค และด้านอื่น ๆ อาทิ การปรับปรุงพัฒนาแบบแผนประเพณีทางสังคมบางประการ เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่แปรเปลี่ยนไปทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยมีพระบรมราโชบายหลักเป็นแนวเดียวกับพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คือ เพื่อความมั่นคง ความอยู่รอดของราชอาณาจักรที่กำลังเผชิญกับการขยายอิทธิพลของจักรวรรดินิยมตะวันตกเวลานั้น เพื่อความเจริญทัดเทียมกับอารยประเทศและเพื่อความผาสุกของอาณาประชาราษฎร์ โดยมีพระราชกรณียกิจที่สำคัญ ๆ ในแต่ละด้านโดยสังเขปดังต่อไปนี้

ด้านการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นนักปกครองที่ทรงพระปรีชาสามารถยิ่ง ทรงผสมผสานการปกครองของไทยตามแบบประเพณีโบราณกับการปกครองของต่างประเทศ แล้วทรงปรับเปลี่ยนรูปแบบการปกครองตามสถานการณ์และความเหมาะสม โดยทรงตั้งสภาที่ปรึกษาบริหารราชการแผ่นดิน (Council of State) ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2417 และตั้งสภาองคมนตรี (Privy Council) ตามลำดับ

ใน พ.ศ. 2431 ได้ทรงดำเนินการปรับปรุงระเบียบบริหารราชการแผ่นดินครั้งใหญ่ โดยนำแบบแผนของชาติยุโรปมาปรับใช้กับของไทย เริ่มด้วยการกำหนดคณะเสนาบดีขึ้นจากเดิมที่มีอยู่ 6 กระทรวงให้เป็น 12 กระทรวง แต่ยังคงเรียก “กรม” (รวมทั้งกรมมหรธรร) รวมกันเข้าเป็นเสนาบดีและประชุมปรึกษาราชการหรือข้อราชการต่าง ๆ เป็นประจำ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ไปประทับเป็นประธานในที่ประชุม ณ พระที่นั่งวิมานเมฆซึ่งเป็นแบบอย่างของการประชุมคณะรัฐมนตรีในเวลาต่อมา

ส่วนราชการส่วนภูมิภาคโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งมณฑลเทศาภิบาลเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2437 โดยทยอยตั้งปีละ 3-4 มณฑล และต่อมาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แบ่งมณฑลออกเป็นเมือง อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน อยู่ในความดูแลของกระทรวงมหาดไทย นอกจากนี้โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งสุขาภิบาลหัวเมือง ยกเลิกการปกครองระบบ “กินเมือง” ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองรับพระราชทานเงินเดือนประจำและมีการแต่งตั้งเจ้าเมืองโดยยึดถือความรู้ความสามารถแทนการสืบสายโลหิต

ด้านเศรษฐกิจและการคลัง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงจัดระเบียบเศรษฐกิจในรูปแบบใหม่ โดยมีการปรับปรุงการเก็บภาษีอากรให้รัดกุมยิ่งขึ้น ใน พ.ศ. 2416 โปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง หอรัษฎากรพิพัฒน์ เพื่อเก็บรายได้ของแผ่นดินมารวมไว้แห่งเดียวกัน ซึ่งต่อมายกฐานะขึ้นเป็นกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ใน พ.ศ. 2439 โปรดเกล้าฯ ให้มีการจัดทำงบประมาณแผ่นดินขึ้นเป็นครั้งแรก แยกเงินแผ่นดินและเงินส่วนพระองค์ออกจากกันโดยเด็ดขาด มีการทำสนธิสัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างประเทศ โปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกเงินเฟื้อง เดียว อัฐ และโสฬสแล้วเปลี่ยนมาใช้อัตราทศนิยมแทน ได้มีการจัดตั้งธนาคารขึ้นเป็นครั้งแรก คือ สยามกัมมาจล (ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) ได้ทรงปรับปรุงเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ จนทำให้ประเทศมีรายได้มากขึ้นสามารถนำมาใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศ

เงินในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ด้านกฎหมายและการศาล

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปรับปรุงกฎหมายและการศาลของประเทศให้ทันสมัยเพื่อแก้ไขสนธิสัญญาต่าง ๆ ที่ไทยเสียเปรียบต่างประเทศ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาระทรวงยุติธรรมเมื่อ พ.ศ. 2434 ต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งศาลบริสภา (ศาลแขวงในปัจจุบัน) และจัดตั้งศาลหัวเมืองโดยเริ่มที่มณฑลกรุงเก่าเป็นแห่งแรกใน พ.ศ. 2439 ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2451 โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติธรรมนูญขึ้น นอกจากนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการกำหนดกฎหมายตลอดจนการตราประมวลกฎหมายขึ้นใหม่ใน พ.ศ. 2451 มีการประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 เป็นฉบับแรก ทรงสถาปนาโรงเรียนกฎหมาย และทรงส่งนักเรียนไทยในทวีปยุโรปเพื่อกลับมาพัฒนาปรับปรุงระบบการศาลและระบบกฎหมายไทยในเวลาต่อมา

ทรงประกอบพระราชพิธีเปิดศาลสถิตยุติธรรม

การพิจารณาพิพากษาคดีต่าง ๆ ในสมัยรัชกาลที่ 5

ด้านการต่างประเทศ

ในรัชสมัยของพระองค์เป็นช่วงเวลาที่มีมหาอำนาจตะวันตกขยายอำนาจทางการค้าและการเมืองในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พระองค์จำเป็นต้องใช้วิเทโศบายในการทำสนธิสัญญากับประเทศตะวันตกด้วยการยอมเสียดินแดนบางส่วนเพื่อแลกกับเอกราช ดังเช่นเหตุการณ์ ร.ศ. 112 เมื่อไทยเกิดกรณีพิพาทกับฝรั่งเศส ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการเจริญพระราชไมตรีกับนานาประเทศทั่วโลก จึงมีการแต่งตั้งอัครราชทูตไปประจำต่างประเทศเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2424 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะการเสด็จประพาสยุโรปใน พ.ศ. 2440 และ พ.ศ. 2450 ซึ่งเป็นเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ของไทย รวมถึงประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ทางการทูตของไทยกับหลายประเทศในยุโรปและรัสเซีย เนื่องจากได้สะท้อนวิเทโศบายด้านการต่างประเทศของพระองค์ที่นำพาประเทศไทยซึ่งในขณะนั้นเป็นเพียงรัฐกันชนเล็ก ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของมหาอำนาจในยุโรป ให้รอดพ้นจากการถูกกลืนเป็นเมืองขึ้น ในขณะที่เดียวกันยังเป็นจุดเริ่มต้นของการนำความรู้และวิทยาการต่าง ๆ จากประเทศดังกล่าว มาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมอารยประเทศ ตลอดจนเป็นรากฐานความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับหลายประเทศในยุโรปสืบมาถึงปัจจุบัน

เสด็จขึ้นจากเรือชักขึ้นประพาสเมืองปอร์ตแลนด์ ริมฝั่งของสก็อต เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2450

ทรงฉายภาพร่วมกับ
ประธานาธิบดีฝรั่งเศส

ด้านการทหารและการป้องกันประเทศ

หลังจากเสด็จพระราชดำเนินกลับจากสิงคโปร์และปัตตาเวีย ใน พ.ศ. 2415 ทรงนำแบบอย่างการทหารที่ชาวยุโรปวางรูปแบบไว้ในประเทศเหล่านั้นมาปรับปรุงให้เหมาะสมใช้กับประเทศไทย เช่น การจัดแบ่งทหารบกและทหารเรือในกองทัพ ปรับปรุงอาวุธยุทธโธปกรณ์ในกองทัพ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมการบังคับบัญชาทหารบก ทหารเรือ เป็นกรมยุทธนาธิการ ซึ่งเป็นกระทรวงกลาโหมในเวลาต่อมา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหารขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2448 มีการจัดตั้งกรมเสนาธิการทหารบกเป็นครั้งแรก พระราชทานกำเนิดโรงเรียนนายร้อยทหารบก และโรงเรียนนายเรือ การจัดซื้อและสร้างเรือรบ และทรงส่งพระราชโอรสไปศึกษาวิชาทหาร ณ ทวีปยุโรป

เสด็จพระราชดำเนินตรวจแถวทหารดับเพลิง กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2440

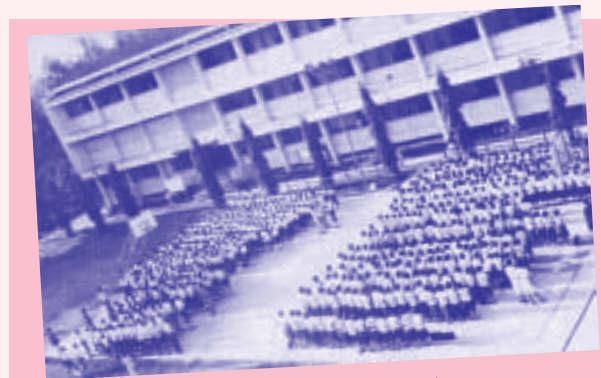
การฝึกประลองยุทธของเหล่าทหารบกที่สนามหนองบัว จังหวัดนครราชสีมา เมื่อ ร.ศ. 126 (พ.ศ. 2450)

กรมทหารปืนใหญ่ และกรมทหารม้าที่ 5 เตรียมไปถวายตัวที่สนามหนองบัว เมื่อ ร.ศ. 119 (พ.ศ. 2443)

ด้านการศึกษา

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ให้พสกนิกรทั้งปวงมีความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและบ้านเมือง และทรงตระหนักถึงสิทธิและโอกาสทางการศึกษาของพสกนิกรให้เท่าเทียมเสมอกัน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนหลวงแห่งแรกขึ้นในพระบรมมหาราชวังเมื่อ พ.ศ. 2414 และให้ขยายออกไปสู่ประชาชน โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนหลวงสำหรับราษฎรเป็นแห่งแรกที่วัดมหรณพาราม เมื่อ พ.ศ. 2427 ตลอดรัชสมัยของพระองค์มีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งโรงเรียนหลวง โรงเรียนราษฎร โรงเรียนสตรี โรงเรียนฝึกหัดครู เป็นต้น นอกจากนี้ ยังทรงริเริ่มการจัดตั้งหอพระสมุด พิพิธภัณฑ์สถานและโบราณคดีสโมสร

โรงเรียนวัดมหรณพาราม

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภ์ทุกศาสนา ใน พ.ศ. 2431 โปรดเกล้าฯ ให้มีการสังคายนาและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทยเป็นครั้งแรกแล้วให้แจกจ่ายไปตามพระอารามและห้องสมุดต่าง ๆ ใน พ.ศ. 2445 โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์เป็นฉบับแรก ทรงสถาปนามหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยที่วัดมหาธาตุ สำหรับพระสงฆ์ฝ่ายมหานิกายและมหาวิทยาลัยที่วัดบวรนิเวศ สำหรับพระสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติกนิกาย โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดต่าง ๆ เช่น สร้างวัดราชบพิธ เป็นวัดประจำรัชกาล วัดเทพศิรินทราวาส วัดเบญจมบพิตร รวมทั้งการบูรณปฏิสังขรณ์วัดสำคัญต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภ์ทุกศาสนา

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร

ประเพณีและวัฒนธรรม

ทรงเล็งประเพณีการมีพระมหากษัตริย์หรือตำแหน่งกรมพระราชวังบวรสถานมงคล ทรงตั้งตำแหน่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร ขึ้นแทน และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร พระองค์แรกของไทย คือ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ทรงปรับปรุงประเพณีการหมอบคลานเข้าเฝ้าฯ รวมทั้งการแต่งกายในการเข้าเฝ้าฯ และระเบียบข้าราชการโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนแปลงการใช้ศักราชโดยเลิกใช้จุลศักราชมาเป็นรัตนโกสินทรศก (ร.ศ.) ตั้งแต่จุลศักราช 1250 (พ.ศ. 2431) โดยเริ่มนับ พ.ศ. 2325 เป็น ร.ศ. 1 และให้นำปฏิทินสุริยคติมาใช้ในราชการแทนปฏิทินจันทรคติเดิม โดยกำหนดให้วันที่ 1 เมษายนเป็นวันขึ้นปีใหม่

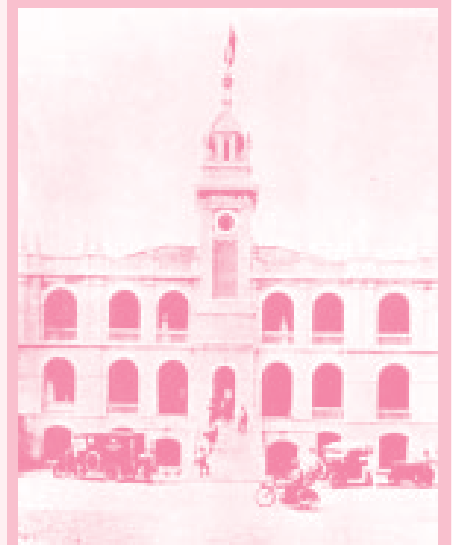
ด้านสังคม

พระราชกรณียกิจที่สำคัญยิ่งในรัชสมัยของพระองค์ เป็นเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์โลก การเลิกทาสนี้เป็นพระราชประสงค์ตั้งแต่แรกเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ ด้วยทรงพระราชดำริว่า การมีทาสเป็นเครื่องถ่วงความเจริญของบ้านเมือง ดังข้อความตอนหนึ่งในคำปรารภของพระราชบัญญัติทาสรัตนโกสินทรศก 124 ที่ว่า “...ประเพณีทาสที่มีอยู่ในพระราชอาณาจักรสยามถึงเป็นวิธีทาสทำสารกรรมกรรมชั่วด้วยตัวด้วยใจสมัคร มิใช่ทาสเชลยที่เป็นการกดขี่อย่างร้ายแรงก็จริง แต่ก็ยังเป็นเครื่องกีดขวางความเจริญประโยชน์และสุขสำราญของมหาชนอยู่อย่างหนึ่ง ซึ่งจำเป็นต้องเลิกถอนอย่าให้มีประเพณีทาสภายในพระราชอาณาจักรนี้ กรุงสยามจึงจะมีความเจริญสมบูรณ์เท่าทันประเทศอื่น...” พระองค์ได้ทรงกำหนดแผนการเป็นขั้นตอนเพื่อให้ระบบทาสค่อย ๆ หายไป

จากสังคมไทย ด้วยการตรา “พระราชบัญญัติพิทักษ์ชีวิตทาสลูกไทย” ซึ่งกำหนดว่า ลูกทาสและลูกไทยที่ถูกขายตัวลงเป็นทาสในรัชสมัยของพระองค์ คือตั้งแต่ปีมะโรง พ.ศ. 2411 อันเป็นปีเสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ และที่เกิดในปีต่อ ๆ มา เมื่ออายุครบ 21 ปี จะต้องพ้นจากค่าตัวทาสมาเป็นไท พระองค์ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ช่วยไถ่ถอนทาสบางส่วนด้วย นอกจากนี้ โปรดเกล้าฯ ให้เลิกบ่อนเบี้ยอันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการซื้อขายทาส และต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติเลิกทาสในมณฑลต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2448 จึงโปรดเกล้าฯ ให้ตรา “พระราชบัญญัติทาสรัตนโกสินทรศก 124” ให้เลิกทาสทั่วพระราชอาณาจักร พระบรมราชโองบายในการเลิกทาสแบบผ่อนปรนค่อยเป็นค่อยไป ทำให้จำนวนทาสลดลงตามลำดับ เป็นการเลิกทาสที่ปราศจากความรุนแรงเสียเลือดเนื้อ นับว่าพระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการคมนาคมและการสื่อสารที่สำคัญ ๆ ขึ้นหลายอย่าง เริ่มจากมีบุรุษไปรษณีย์และแสตมป์เมื่อ พ.ศ. 2418 ต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งการไปรษณีย์ขึ้นซึ่งมีวิวัฒนาการมาเป็นกรมไปรษณีย์ใน พ.ศ. 2441 ในด้านเส้นทางคมนาคมทรงตระหนักถึงความสำคัญของเส้นทางคมนาคมโดยรถไฟ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ก่อตั้งกรมรถไฟขึ้นสังกัดอยู่ในกระทรวงโยธาธิการ เมื่อเดือนตุลาคม 2433 และเริ่มสร้างทางรถไฟจากกรุงเทพฯ ถึงนครราชสีมาขึ้นเป็นสายแรก ต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างทางรถไฟสายอื่น ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตัดถนนหลายสาย เช่น ถนนราชดำเนิน ถนนเยาวราช ถนนอุณา-กรรณ มีสะพานเชื่อมคลองที่สำคัญ เช่น สะพานผ่านพิภพลีลา สะพานผ่านฟ้าลีลาศ ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สร้างสะพานเพื่อสาธารณประโยชน์เป็นประจำทุกปี ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2438 เป็นต้นมา โดยพระราชทานนามสะพานขึ้นต้นด้วยคำว่า “เฉลิม” และตัวเลขต่อท้ายระบุพระชนมพรรษาในปีที่ทรงสร้างรวมทั้งหมด 17 สะพาน นอกจากนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองขึ้นใหม่และขุดลอกคลองเก่าเพื่อสะดวกในการสัญจรและการขนส่ง รวมทั้งประโยชน์ในด้านเกษตรกรรมและการคมนาคม เช่น คลองรังสิต คลองทวีวัฒนา และคลองเปรมประชากร

ตึกที่ทำการไปรษณีย์สมัยรัชกาลที่ 5

รัชกาลที่ 5 ทรงวางทางรถไฟ
กรุงเทพฯ-นครราชสีมา

๖ ด้านสาธารณสุข

โรงพยาบาลศิริราช

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริที่จะปรับปรุงการสาธารณสุข เพื่อให้ราษฎรมีสุขภาพอนามัยที่ดี จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดสุขาภิบาล เมื่อ พ.ศ. 2440 พระราชบัญญัติ และกฎหมายอื่น ๆ อีกหลายฉบับ ต่อมา มีสุขาภิบาลหัวเมืองเป็นแห่งแรกที่ตำบลท่าฉลอม จังหวัดสมุทรสงคราม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงพยาบาลขึ้นในบริเวณพระราชวังหลังฝั่งธนบุรีเมื่อ พ.ศ. 2431 ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงพยาบาลศิริราช และโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนสอนวิชาแพทย์แผนใหม่ที่โรงพยาบาลแห่งนี้เมื่อ พ.ศ. 2440 และพระราชทานนามว่า “โรงเรียนแพทยาลัย” เมื่อครั้งเกิดกรณีพิพาทระหว่างไทยกับฝรั่งเศส เมื่อ พ.ศ. 2436 เรื่องดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง มีการสู้รบระหว่างกัน ทำให้ทหารไทยบาดเจ็บล้มตายเป็นจำนวนมาก พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถจัดตั้งสภาอุณาโลมแดงขึ้นเพื่อช่วยเหลือด้านการพยาบาลและบรรเทาทุกข์จากเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งต่อมาเป็นสภากาชาดไทยในปัจจุบัน

พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระปรีชาสามารถในด้านอักษรศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง มีบทพระราชนิพนธ์จำนวนมาก ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง จดหมายเหตुरายวัน พระราชหัตถเลขา พระบรมราชาธิบาย และพระราชวิจารณ์ต่าง ๆ ซึ่งล้วนแต่มีคุณค่าทางอักษรศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี ในด้านศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระที่นั่งที่สำคัญที่สุด คือ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวัง ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมที่งดงามมาก ตอนปลายรัชกาลทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวังดุสิต พร้อมทั้งสร้างถนนติดต่อระหว่างพระบรมมหาราชวังกับพระราชวังดุสิต พระราชทานนามว่า ถนนราชดำเนิน นอกจากนี้ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นตึกหินอ่อนขนาดใหญ่ ซึ่งแล้วเสร็จในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระประชวร และได้เสด็จสวรรคต ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2453 พระชนมพรรษา 58 พรรษา เสด็จดำรงสิริราชสมบัติ 42 ปี

จากพระราชกรณียกิจที่ทรงมีคุณูปการแก่ประเทศชาติและประชาชนนับอเนกอนันต์ ทั้งในด้านการปกครองบ้านเมืองและพระราชทานความร่มเย็นเป็นสุขแก่พสกนิกร ทำให้ทรงเป็นที่เคารพรักของชนทุกหมู่เหล่า ทวยราษฎร์ทั้งปวงจึงได้ถวายพระนามว่า “พระปิยมหาราช” หลังจากถวายพระเพลิงพระบรมศพตามราชประเพณีแล้ว เมื่อบรรจบอภิเษิตสมัยคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ผู้สืบราชสันตติวงศ์ ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทานถวายตามราชประเพณี โดยเชิญพระโกศพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวออกประดิษฐานบนพระแท่นนพปฎลมหาเศวตฉัตร และเชิญพระพุทธรูปปางประจำพระชนมวารประดิษฐาน ณ โต๊ะหมู่ในพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท หรือพระที่นั่งอนันตสมาคม

ต่อมาทางราชการได้ประกาศให้วันที่ 23 ตุลาคม ซึ่งเป็นวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นวันที่ระลึกสำคัญของชาติเรียกว่า วันปิยมหาราช และกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการ

ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ กำหนดให้มีพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวันปิยมหาราช ในวันที่ 23 ตุลาคมของทุกปี ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยในพระบรมมหาราชวัง และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้วันดังกล่าวเป็นวันรัฐพิธี และเสด็จพระราชดำเนินไปทรงวางพวงมาลาถวายราชสักการะ ณ พระบรมราชานุสรณ์ พระลานพระราชวังดุสิต ก่อนเสด็จพระราชดำเนินไปยังพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ พระลานพระราชวังดุสิต หน้าพระที่นั่งอนันตสมาคม หรือที่เรียกว่าพระบรมรูปทรงม้า เป็นพระบรมราชานุสาวรีย์ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวขณะดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าวัชรวัธน์ ทรงนำเจ้านาย ข้าราชการ ข้าราชการ และราษฎรบริจาคทรัพย์จัดสร้างประดิษฐานขึ้นบนอมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะที่ทรงดำรงพระชนม์อยู่เนื่องในมหามงคลสมัยที่ทรงครองราชย์ยาวนานถึง 40 ปี และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ด้วยพระองค์เอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2451 ในโอกาสงานฉลองรัชมังคลาภิเษก

นอกจากพระเกียรติคุณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เป็นที่ประจักษ์แก่ปวงชนชาวไทยแล้ว ยังปรากฏกว้างไกลไปยังนานาประเทศทั่วโลก ทรงได้รับการยกย่องประกาศเกียรติคุณเป็น “บุคคลสำคัญของโลก” จากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (UNESCO) เมื่อ พ.ศ. 2546 และประกาศขึ้นทะเบียนเอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์ของพระองค์เป็น “มรดกความทรงจำแห่งโลก” ประจำปี 2552 อีกด้วย

ในวันที่ 23 ตุลาคม 2553 นี้ เป็นวาระครบรอบ 100 ปี วันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2553 เห็นชอบให้จัดโครงการและกิจกรรมน้อมรำลึก 100 ปี วันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเชิญชวนหน่วยงานทุกภาคส่วนและประชาชนเข้าร่วมโครงการและจัดกิจกรรมอย่างกว้างขวาง เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณโดยพร้อมเพรียงกันทั่วประเทศ 🌸

อ้างอิง

เจฟฟรีย์ ไพนส์โตน **จุฬาลงกรณ์ราชสันตติวงศ์ พระบรมราชวงศ์แห่งประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2523.

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สำนัก. **พระราชลัญจกร**. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2538.

ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. **สมุดภาพสถาปัตยกรรมกรุงรัตนโกสินทร์**. กรุงเทพฯ : 2525.

(คณะกรรมการจัดงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี จัดพิมพ์เป็นที่ระลึกในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี พุทธศักราช 2525).

“พระราชบัญญัติท้าวรัตนโกสินทร์ศก 124,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 22 ตอนที่ 1 หน้า 9 วันที่ 22 เมษายน 2448.

หนังสือกระทรวงวัฒนธรรม ด่วนที่สุด ที่ วธ 0405/233 ลงวันที่ 20 มกราคม 2553 เรื่อง โครงการและกิจกรรมน้อมรำลึก 100 ปี วันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.

จุดเริ่มต้น “การตั้งโต๊ะประชุมคณะรัฐมนตรี”

ในสมัยรัชกาลที่ 5*

ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม

*คัดัดตอนข้อความมาจากการบรรยายเรื่อง
“การประสานราชการระหว่างรัฐบาลกับสำนักราชเลขาธิการ”
ของศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม
อดีตรองนายกรัฐมนตรี และเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ในการประชุมหารือการปฏิบัติงานร่วมระหว่างสำนักราชเลขาธิการ
กับส่วนราชการต่าง ๆ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2548
ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร

ถ้าพูดถึงประวัติศาสตร์ถอยหลังไปตั้งแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงเป็นรัฐบาล ในยุคที่ไม่มีคณะรัฐมนตรี ในยุคที่ไม่มีอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ เป็นยุคที่อำนาจทั้งหลายเสร็จเด็ดขาดอยู่ในพระองค์พระมหากษัตริย์ เราไม่เคยมีสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ไม่เคยมีสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และไม่เคยมีสำนักราชเลขาธิการ มีแต่พระมหากษัตริย์ ซึ่งก็จำเป็นต้องมีหน่วยงานธุรการสักหน่วยหนึ่งไว้ให้พระมหากษัตริย์ไว้ทรงใช้สอย ตรงนี้ที่ผมต้องเล่าเพราะว่าเป็นจุดกำเนิดหรือบรรพบุรุษของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และสำนักราชเลขาธิการ ลองนึกย้อนไปถึงสมัยพ่อขุนรามคำแหง นึกถึงพระเจ้าอู่ทอง นึกถึงสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ นึกถึงสมเด็จพระนารายณ์ สภาพในเวลานั้นก็คือสภาพที่พระมหากษัตริย์

ทรงมีหน่วยงานธุรการไว้ทรงใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเป็นที่รับรู้กันมาในกฎมณเฑียรบาลในพระราชกำหนด บทพระอัยการต่าง ๆ ในอดีตว่ามีกรมสำคัญไว้ให้พระมหากษัตริย์ไว้ทรงใช้สอยอยู่กรมหนึ่งเป็นกรมที่เป็นบรรพบุรุษของกรมทั้งหลายที่ทำหน้าที่ในทางราชการของรัฐบาลและของพระมหากษัตริย์อยู่ทุกวันนี้ กรมนั้นคือกรมพระอาลักษณ์ ซึ่งถ้าไปอ่านในพงศาวดารก็จะได้ยินได้เห็นว่า เป็นเรื่องที่ข้าราชการกรมนี้ต้องหมอบเฝ้าใกล้ชิดเมื่อมีพระราชดำรัสตรัสสั่งประการใด ข้าราชการกรมพระอาลักษณ์ก็ต้องจดต้องเขียน บางครั้งก็เป็นการส่งกฎหมาย ก็ต้องไปเขียนเป็นกฎหมาย ซึ่งสมัยก่อนคำว่ากฎหมายใช้เป็น verb เป็นคำกริยาเลยใช้กฎหมายไว้ ก็ต้องเขียนหรือร่างขึ้นเป็นกฎหมาย สมัยนั้นไม่มีกฎหมาย กรมพระอาลักษณ์เป็นหมดทุกอย่างเป็นทั้งกฤษฎีกาด้วย เพราะบางทีพระมหากษัตริย์ตรัสเพียงสามประโยค ก็ต้องมาเขียนยาวสักสามหน้าเพื่อบอกกล่าวป่าวร้องให้ประชาชนทั้งประเทศปฏิบัติตาม ทั้งหมดเป็นหน้าที่กรมพระอาลักษณ์ ผมเคยสันนิษฐานเอาเองว่า สมัยก่อนถ้าพ่อขุนรามคำแหงท่านสั่งให้ทำศิลาจารึกซึ่งทำจริงไม่รู้จริงไม่รู้ เดียวนี้เกิดจะต้องเถียงกันอีกแล้ว ช่วงที่นั่งพันกระดานหินจารึกอยู่กลางดงตาล ผมว่ามาจากฝ่ายกรมพระอาลักษณ์นั่นแหละ แสดงว่าช่วงนั้นเป็นบรรพบุรุษเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพราะว่าช่วงอื่นเจ้าหน้าที่อื่นคงไม่มีหน้าที่ ยิ่งมาถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา เมื่อมีพระราชดำรัสตรัสสั่งอย่างไร ก็จะมีเจ้าหน้าที่หมอบเฝ้าฯ อยู่ใกล้ ๆ คอยจดคอยจำ

ในพงศาวดารเคยเขียนว่าสมัยรัชกาลที่ 1 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ในปลายรัชกาลเมื่อทรงพระประชวร เสด็จฯ ออกว่าราชการที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ไม่ได้ ต้องประทับอยู่บนพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ท่านคงรู้จักพระที่นั่งไพศาลทักษิณที่อยู่หลังพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยตรงนั้น หมู่พระมหามณเฑียรมีอยู่ 3 หลัง ชื่อคล้องกันหมด จักรพรรดิพิฆเนศวร ไพศาลทักษิณ และอมรินทรวินิจฉัย จักรพรรดิพิฆเนศวรเป็นบ้านคือบรรทมที่นั่น ถ้าไพศาลทักษิณก็เป็นเหมือนกับห้องพักผ่อน ห้องรับแขก และหอฟพระ มาถึงอมรินทรวินิจฉัยก็คือออกว่าราชการ ปลายสมัยรัชกาลที่ 1 เมื่อทรงพระประชวร เสด็จฯ ออกว่า

พระที่นั่งจักรพรรดิพิฆเนศวร

พระที่นั่งไพศาลทักษิณ

พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย

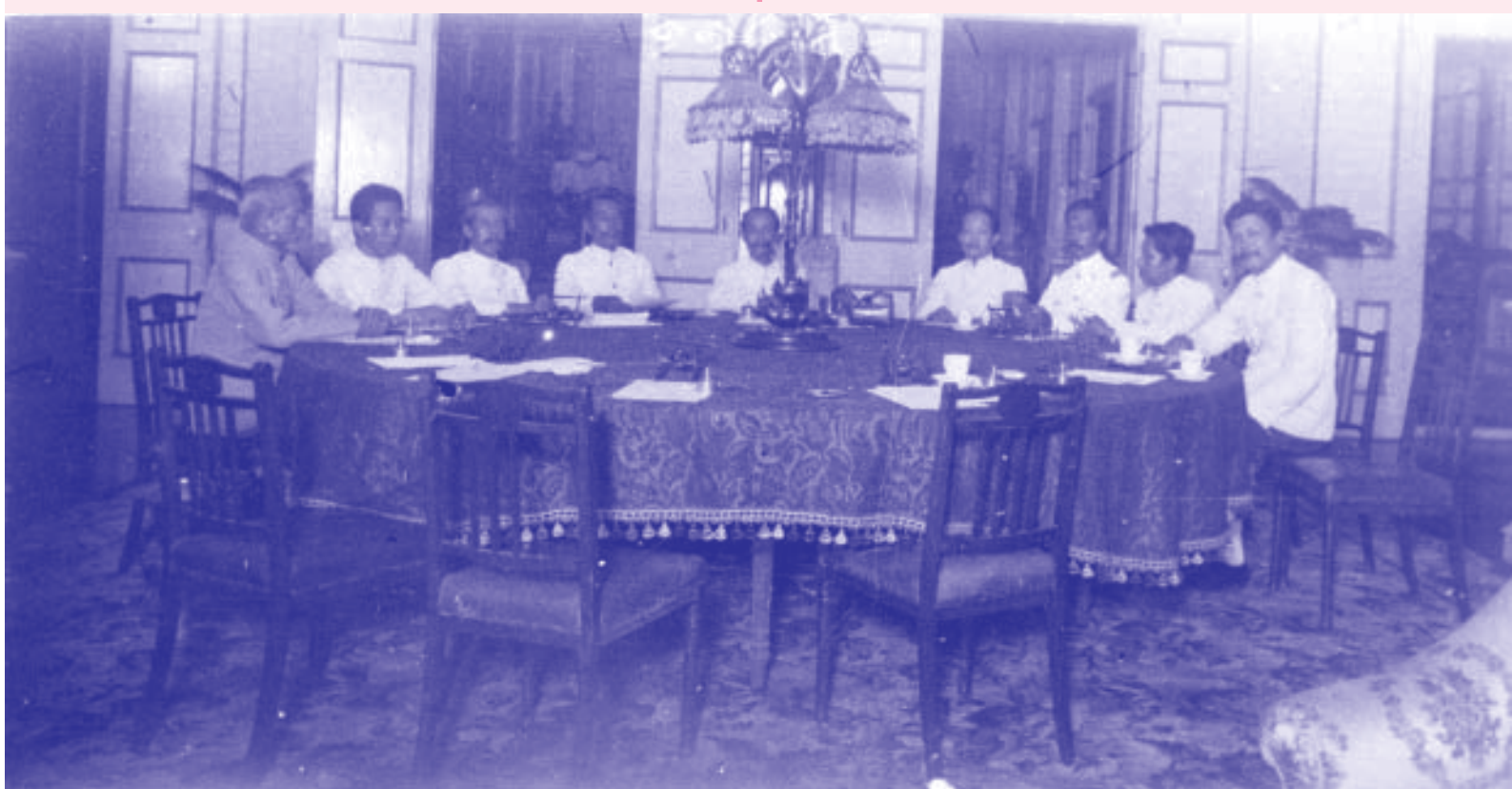
ราชการที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยไม่ได้ เพราะกว่าจะเสด็จฯ จากพระที่นั่งจักรพรรดิพิฆเนศวรผ่านไพศาลทักษิณ ออกมาอมรินทรวินิจฉัยนั้นไกล ก็มาประทับอยู่ที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ช่วงต้องทำช่องพระแท่นเป็นช่องหน้าต่างเชื่อมระหว่างไพศาลทักษิณกับอมรินทรวินิจฉัย ยังปรากฏช่องพระแท่นสืบมาจนทุกวันนี้ก็ประทับอยู่บนนั้น ส่วนขุนนางก็หมอบเฝ้าฯ อยู่ที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยข้างล่าง และก็มีพระราชดำรัสตรัสสั่งประการใดไป พงศาวดาร

บอกว่า เจ้าหน้าที่กรมพระอาลักษณ์ก็หมอบเฝ้าฯ อยู่ใกล้ ๆ ตรงพระที่นั่งไพศาลทักษิณนั่นเอง รับสั่งอย่างไรก็คอยจดและ ก็เอาไปบอกกล่าวกัน ข้าราชการกรมพระอาลักษณ์ซึ่งเป็นหัวหน้า เรียกว่า **“เจ้ากรม”** สังกัดกรมวังมีราชทินนามต่อเนื่องกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ จนถึงสมัยรัชกาลที่ 6 ว่า **“สุนทรโวหาร”** บางคนก็เป็นพระ บางคนก็เป็นพระยา อย่างสมัยรัชกาลที่ 5 มีพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) สมัยรัชกาลที่ 4 ก็มีพระสุนทรโวหาร รัชกาลที่ 3 ที่ 2 ที่ 1 ก็มีพระสุนทรโวหาร เจ้ากรมพระอาลักษณ์ ซึ่งผมเข้าใจว่าจะเป็นบรรพบุรุษของ เลขาธิการคณะรัฐมนตรีกับราชเลขาธิการทุกวันนี้ เพราะสมัยนั้น ไม่มีหน่วยงานอื่นนอกจากหน่วยงานกรมพระอาลักษณ์ที่วันนี้ ทำราชการถวายพระมหากษัตริย์ในส่วนที่เป็นเอกสารทั้งหลาย จะดูแปลกก็มีอยู่คราวเดียวในสมัยรัชกาลที่ 4 ที่มีพระเจ้าแผ่นดิน 2 พระองค์ คือ รัชกาลที่ 4 ทรงตั้งกรมพระอาลักษณ์เอง มีพระยาศรีสุนทรโวหารเป็นเจ้ากรม ส่วนพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวก็มีของท่านเอง แต่กิดบรรดาศักดิ์เจ้ากรมลงเป็นพระสุนทรโวหาร เจ้ากรมพระอาลักษณ์ฝ่ายวังหน้า ซึ่งเจ้ากรมพระอาลักษณ์ฝ่ายวังหน้า สมัยรัชกาลที่ 4 ที่อยู่กับพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น นามเดิมว่า **“ภู”** ความที่ท่าน

เป็นพระสุนทรโวหารท่านก็ต้องวงเล็บว่า **“ภู”** ความที่ท่านเป็นกวีคนทั่วไปเรียกท่านว่า **“สุนทรภู”** ก็สุนทรภูคนเดียวกับที่แต่งพระอภัยมณีนี้แหละครับ เพราะฉะนั้น บัดนี้ไป ๆ มา ๆ สุนทรภูก็ทำทำจะเป็นเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แล้วก็ป็นราชเลขาธิการด้วย ซึ่งก็เป็นอย่างนั้น

จนกระทั่งถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ที่ 6 ราชการเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เสด็จฯ ทอดพระเนตรการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงราชการบ้านเมืองในประเทศ เช่น ในอินเดีย ในชวา เมื่อเสด็จฯ กลับมาก็ทรงปฏิรูปเปลี่ยนแปลงการจัดระเบียบราชการต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะก็คือมีการตั้งกระทรวงขึ้นใหม่ 12 กระทรวง ในวันที่ 1 เมษายน 2435 และก็ให้มีเสนาบดีกำกับกระทรวงชัดเจน ที่สำคัญคือให้มีการประชุมเสนาบดีด้วย ไม่ใช่ว่าตั้งเสนาบดีแล้วต่างคนต่างว่าราชการอยู่ที่บ้านตัวเองเหมือนในสมัยก่อน การประชุมเสนาบดีมีครั้งแรกที่พระที่นั่งวิมานเมฆ ยังมีรูปถ่ายปรากฏมาถึงทุกวันนี้แล้วเสด็จฯ ประทับในที่ประชุมด้วย การประชุมเสนาบดีใช้วิธีนั่งโต๊ะประชุมเป็นครั้งแรกแบบฝรั่ง แทนที่จะหมอบเฝ้าฯ

ในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยแบบสมัยก่อน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการตั้งโต๊ะประชุมสืบมาจนทุกวันนี้ ในการจัดประชุมอย่างนั้น ก็จำเป็นต้องมีฝ่ายเลขาฯ ไว้คอยจดว่าเสนาบดีคนไหนพูดอะไร จะมาใช้กรมพระอาลักษณ์อย่างสมัยก่อนก็คงไม่ได้ เพราะกรมพระอาลักษณ์ทำงานถวายเฉพาะพระองค์พระเจ้าแผ่นดิน แต่เสนาบดีแยกมาประชุมต่างหาก 12 คน ก็เลยต้องตั้งกรมขึ้นต่างหาก บัดนั้นเอง กรมพระอาลักษณ์ก็ต้องแตกออกเป็น 2 กรม แล้วพัฒนามาเรื่อยจนกระทั่งมาถึงสมัยรัชกาลที่ 6 ที่ 7 ต้องถือว่ามีการเกิดขึ้น 3 กรม แต่ทั้งหมดมาจากบรรพบุรุษเดียวกันทั้งนั้น คือกรมพระอาลักษณ์

กรมที่แตกออกมา 3 กรมในเวลาต่อมานั้น **กรมหนึ่ง** ก็คือกรมรัฐมนตรีสภา ซึ่งก็คือต้นกำเนิดของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทุกวันนี้ เป็น secretariat เป็นฝ่ายเลขาฯ ของเสนาบดีทั้งหลายเรียก **“กรมรัฐมนตรีสภา”** มีตราพระราชทานด้วยเป็นตราพระนารายณ์ขี่พระราหู เมื่อสมัยผมเป็นเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ผมอยากมีตราประจำสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีให้คนไปค้นที่หอสมุดแห่งชาติว่าตราประจำกรมรัฐมนตรีสภาสมัยก่อนเป็นตราอะไร ค้นมาได้เป็นตราพระนารายณ์ขี่พระราหู ผมก็จะขอพระราชทานใช้ตรานี้เป็นตราประจำสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปรากฏว่าเพื่อนข้าราชการทั้งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีคัดค้านบอกว่าไม่ได้ พระราหูนี้ดูอัปมงคล ไม่ควรเอามาเป็นตราของทางราชการ ผมแพ้เสียงก็เลยงดไป หลังจากนั้นไม่นานเจ้าคุณวัดไตรมิตรเอาไปทำเป็นเหรียญแจกขายดูจะขายดี ไม่มีใครถือสา **กรมที่สอง** ที่แตกออกมาจากกรมพระอาลักษณ์คู่กับกรมรัฐมนตรีสภาก็คือ **“กรมราชเลขาธิการ”** ซึ่งทำงานเฉพาะสนองพระองค์พระมหากษัตริย์เท่านั้น และก็เป็นต้นกำเนิดของสำนักราชเลขาธิการทุกวันนี้ คือไม่ทำในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของเสนาบดี แต่ทำในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของพระมหากษัตริย์ ไม่ว่าจะเป็นราชการส่วนพระองค์ หรือราชการบ้านเมือง ส่วน**กรมที่สาม** ก็ยังเป็นกรมที่ใช้ชื่อเดิมคือ **“กรมพระอาลักษณ์”** ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการคิดถ้อยคำภาษาหนังสือต่าง ๆ ถวาย โดยมีพระสารประเสริฐเป็นเจ้ากรม

หน้าที่สำคัญของกรมพระอาลักษณ์ที่ขึ้นชื่อมากในสมัยรัชกาลที่ 6 คือคิดนามสกุลถวายรัชกาลที่ 6 เวลาที่มีคนขอพระราชทานนามสกุล ก็จะมีพระราชทานมา กรมพระอาลักษณ์สมัยรัชกาลที่ 6 มีพระสารประเสริฐ (ตรี นาคะประทีป) เป็นเจ้ากรม คิดชื่อเวลาคนขอพระราชทานชื่อ ขอพระราชทานนามสกุล รวมทั้งคิดราชทินนามสมณศักดิ์ต่าง ๆ เพราะฉะนั้นส่วนใหญ่คนอยู่กรมพระอาลักษณ์นี้เป็นมหาเปรียญทั้งนั้น ไม่มีนักเรียนนอกอยู่เลย

กรมทั้งสามนี้ทำงานคู่กันมาจนถึงตอนปลายสมบูรณาญาสิทธิราชย์ พอขึ้นสมัยประชาธิปไตย 2475 เราเริ่มมีรัฐบาล ซึ่งรับเอาภารกิจในการบริหารราชการแผ่นดินจากพระมหากษัตริย์มาทำและรับผิดชอบเอง พระมหากษัตริย์ไม่ทรงบริหารราชการแผ่นดินอีกต่อไป ฉะนั้น การที่จะมีกรมรัฐมนตรีสภาไว้อยู่กับพระมหากษัตริย์คงไม่จำเป็น จึงได้พัฒนาต่อมาเป็น **“กรมเลขาธิการคณะกรรการราษฎร”** แรก ๆ เรียกกรมเลขาธิการคณะกรรการราษฎร เพราะว่าคณะรัฐมนตรีชุดแรกของไทยไม่เรียกคณะรัฐมนตรีความที่ยังไม่รู้จักคำว่า **“คณะรัฐมนตรี”** เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่ ได้พลโท ประยูร ภมรมนตรี สมัยยังเป็นนายร้อยมาเป็นเลขาธิการคณะรัฐมนตรีคนแรกซึ่งก็คือพ่อคุณยุรนนท์ ภมรมนตรี ตอนนั้นคณะรัฐมนตรีเรียกว่า **“คณะกรรการราษฎร”**

พลโท ประยูร ภมรมนตรี

ขนาดนายกรัฐมนตรียังเรียกประธานกรรมการราษฎรเลย แม้แต่รัฐมนตรีก็ยังเรียกว่ากรรมการราษฎร เพราะฉะนั้นก็มีกรมเลขาธิการคณะกรรมการราษฎร ต่อมาคำว่า **“คณะรัฐมนตรี”** คำว่า **“คณะกรรมการราษฎร”** หายไป ก็ไปเป็นคณะรัฐมนตรี กรมก็ไปเป็นกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ตอนหลังก็เลยเป็น **“สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี”**

ส่วนกรมราชเลขาธิการนั้น ก็พัฒนามาเป็นสำนักราชเลขาธิการ กรมพระอาลักษณ์นั้นอาภัพกว่าเป็นกรมอยู่ดี ๆ ใหญ่โตในอดีต เป็นกรมเดียวในประเทศไทยที่ทำงานสนองพระองค์ พระมหากษัตริย์ ตอนหลังยุบลงเป็นกองชื่อ กองอาลักษณ์ และความที่พระมหากษัตริย์ไม่ได้ทรงใช้สอยในเรื่องอย่างนี้แล้ว ก็เลยมาเป็นกองอาลักษณ์ ขึ้นอยู่กับรัฐบาลหรือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งเพิ่งมาพัฒนาเป็นสำนักเมื่อเร็ว ๆ นี้เอง นี่เป็นพัฒนาการ ที่ผมต้องหยิบเอาประวัติศาสตร์มาเล่าให้ฟังก็เพราะต้องการชี้ให้ท่านเห็นประการแรกว่ากรมเหล่านี้มีต้นกำเนิดมาด้วยกัน แล้วมาแตกแขนงออกไปเป็นแควสามสายแล้ววันหนึ่งก็พลัดพรากกันไปอยู่คนละมุมคนละทิศ

แม้จนบัดนี้หน่วยงานเหล่านี้ก็ยังจำเป็นต้องทำงานติดต่อกัน รัฐบาลนั้นไม่ได้ทำราชการประเภทต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภาอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยพระมหากษัตริย์ต้องพึ่งพาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอยู่มาก ในฐานะที่ทรงเป็นองค์พระประมุข เพราะฉะนั้น เวลาที่ทางรัฐบาลมีเรื่องที่จะต้องติดต่อขอพระมหากษัตริย์ก็จำเป็นต้องมีช่องทางในการติดต่ออยู่ ๆ จะส่งหนังสือไปเฉย ๆ หรือเข้าไปเฝ้าฯ กราบบังคมทูลทุกเรื่องแล้วค่อยกลับออกมาปฏิบัติก็ได้ ก็เป็นอันกำหนดในกฎหมายตั้งแต่หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองว่าช่องทางที่รัฐบาลจะติดต่อกับพระมหากษัตริย์ให้มีช่องทางเดียว คือหน่วยงานที่ทำหน้าที่แทนรัฐบาล ได้แก่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนหน่วยงานที่แทนองค์พระมหากษัตริย์ ได้แก่ สำนักราชเลขาธิการ สองหน่วยนี้จะเป็นหน่วยงานที่จะติดต่อประสานซึ่งกันและกัน ซึ่ง 90 เปอร์เซ็นต์เป็นเอกสารหนังสือ อีก 10 เปอร์เซ็นต์ก็อาจจะเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยตัวบุคคลติดต่อพูดจากัน แต่นอกจากนั้น

ใช้เอกสารหนังสือโต้ตอบ เป็นงานสารบรรณ งานเอกสารงานหนังสือ มีบางคนเคยถามว่าแล้วสำนักพระราชวัง ทำอะไรระยะหลังมานี้ บ้านเมืองไทยยังสับสน โดยเฉพาะสื่อมวลชนนี้สับสนมาก ระหว่างสำนักราชเลขาธิการกับสำนักพระราชวัง สมัยผมเป็นเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เวลาผมให้สัมภาษณ์ว่าเรื่องนี้ได้ติดต่อไปยังราชเลขาธิการแล้ว ขอให้รอก่อน ก็ไปลงข่าวออกโทรทัศน์ว่า เรื่องนี้เลขาธิการคณะรัฐมนตรีเปิดเผยว่าได้ติดต่อไปยังเลขาธิการพระราชวังแล้ว วันหนึ่งคุณแก้วขวัญ โทรมมาถึงผมถามว่า คุณติดต่อมาถึงผมหรือ ผมบอกว่าเปล่า ผมติดต่อไปที่ท่านราชเลขาธิการ คุณแก้วขวัญ ก็ถามต่อไปว่า แล้วทำไมคุณไปบอกเขาว่าติดต่อกับผม ผมก็บอกว่าไม่ได้พูดเรื่องติดต่อกับท่าน ผมจึงคิดว่าตั้งแต่นี้ไปผมเอ่ยชื่อดีกว่า พอเอ่ยชื่อก็ปรากฏว่า ไปออกข่าวว่า เรื่องนี้นายวิเศษ เครืองามเปิดเผยว่าได้ติดต่อกับนายขวัญแก้ว วัชโรทัยแล้ว เลยวนวายอีกแบบ โดยเฉพาะชื่อคนซึ่งทำให้สับสนพอสมควร ผมไกลהלมากกับหนังสือพิมพ์ เพราะว่าสื่อมวลชน บางทีอย่าว่าแต่สื่อมวลชนเลย ราษฎรทั่วไป แม้คนในรัฐบาลก็แยกไม่ออกว่าอะไรเป็นราชการของสำนักราชเลขาธิการ อะไรเป็นราชการของสำนักพระราชวัง เหมือนกับที่แยกไม่ออกว่าอะไรเป็นราชการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี อะไรเป็นราชการของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี วันหนึ่งอาจถูกยิงผิดตัวได้ ผมเคยบอกกับเลขาธิการนายกรัฐมนตรีว่า คุณทำตัวดี ๆ นะ เดี่ยวผมถูกยิงผิดตัว เพราะว่า 4 คนที่เป็น counterpart กันนี้ วนวายนาน และครั้งหนึ่งวนมากที่สุด สมัยท่านเลขาธิการพระราชวังชื่อแก้วขวัญ วัชโรทัย ข้าราชการสำนักพระราชวังและสำนักราชเลขาธิการทราบชื่อท่านดี แต่ว่ากระทรวง ทบวง กรมอื่น กรูณาฐตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ว่าเลขาธิการพระราชวัง ชื่อว่าคุณแก้วขวัญ วัชโรทัย แล้วรู้ต่อไปว่าด้วยว่า รองเลขาธิการพระราชวัง ชื่อคุณขวัญแก้ว วัชโรทัย ซึ่งเป็นพี่น้องฝาแฝดกันเสียด้วย แล้วสมัยท่านราชเลขาธิการคนก่อนจากท่านอาสา ราชเลขาธิการชื่อหม่อมหลวงพิระพงศ์ เกษมศรี แต่ก็มีราชเลขาธิการในพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ชื่อท่านผู้หญิงสุประภาดา เกษมสันต์ ที่ผมเจอเสมอ ก็คือหนังสือโต้ กันไปตอบกันมาระหว่างหม่อมหลวงพิระพงศ์ นามสกุล เกษมสันต์ กับท่านผู้หญิง

สุประภาดา นามสกุลกลายเป็นเกษมศรี ที่ผมเคยเห็น ก็คือ หม่อมหลวงพิระพงศ์ เกษมฯ แล้วก็ไปยาลน้อยไว้ คือจะศรี หรือจะสันต์ ก็ไม่รู้ไปเติมเอาเองแล้วกัน อย่างนี้เป็นเกร็ดทางราชการ ที่คนทำราชการต้องเข้าใจ จะได้ไม่สับสนวุ่นวายเหมือนกับ ที่ท่านราชเลขาธิการเคยมาปรารภกับผมว่า บางทีคนขอไฟหลวง น้ำหลวง ไปขอท่าน ความจริงไม่ใช่ ต้องไปขอที่สำนักพระราชวัง และเช่นกัน บางทีจะขอเข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต้องติดต่อไปที่ราชเลขาธิการแต่กลับไปติดต่อเลขาธิการพระราชวัง ผมเองเคยถูกพรรคพวกเพื่อนฝูง ผู้หลักผู้ใหญ่จะขอเข้าพบ นายกรัฐมนตรีบอกให้ไปติดต่อเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ผู้ใหญ่บางคนโทรมาถามว่า แล้วคุณเป็นใคร ผมบอกว่า ผมเป็นเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ท่านถามว่าแล้วทำไมจัดให้ผม พบนายกรัฐมนตรีไม่ได้ ผมบอกว่าขนาดผมจะพบนายกรัฐมนตรี ผมยังต้องไปติดต่อเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเลย ท่านก็งั้นนักไปอีก ราชการเมืองไทยนี้สับสนมากนะครับ ฉะนั้นท่านควรไปหาความรู้ว่า ใครเป็นใคร ใครทำอะไร นามานุกรมของทางราชการทำนองนี้ ก็มีอยู่

ตอนนี้ถามว่า ราชการที่รัฐบาลต้องติดต่อกับราชการ ของพระมหากษัตริย์ คือราชการชนิดใด เมื่อปี 2534 สมัยรัฐบาล ท่านนายกรัฐมนตรี อานันท์ ปันยารชุน เราได้ทำกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดินครั้งใหญ่ ซึ่งเป็นแม่บทกฎหมายปกครองสืบมาจนบัดนี้ เคยคิดจะเขียน Job description คือ ภาระงานของแต่ละกรมให้ชัดเจน ผมเป็นกรรมการร่างอยู่ด้วย จำได้ว่าพอมาถึงภารกิจของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เดิมเคยเขียนกันมาแต่ไหนแต่ไรว่า สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่อยู่สองอย่าง คือประสานงานระหว่างกระทรวง ทบวง

กรม และประสานงานราชการของคณะรัฐมนตรี ตอนนั้นผมเป็น รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ผมก็แจ้งในที่ประชุมว่าสำนัก เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เขาไม่ได้ติดต่อประสานระหว่าง กระทรวง ทบวง กรม เท่านั้น และก็ไม่ได้ติดต่อแค่ประสานงาน ของคณะรัฐมนตรีเท่านั้น ยังมีเรื่องสำคัญก็คือการขอพระมหากรุณา ในเรื่องต่าง ๆ การขอพระราชทานพระบรมกิติไธยในเรื่องต่าง ๆ คือต้องติดต่อกับทางสำนักราชเลขาธิการด้วย ช่วยเขียนใส่ ลงใน Job description ด้วย ไม่งั้นจะเกิดช่องว่างว่าใครเป็นคน ทำภารกิจนี้ กล่าวคือใครทำแทนรัฐบาลในการจะติดต่อกับ สำนักราชเลขาธิการ ท่านอาจารย์ ดร.สมภพ โหตระกิตย ซึ่งเป็น ประธานกรรมการร่าง ก็ถามว่า พวกคุณไปติดต่ออะไรกับ สำนักราชเลขาธิการ เขาทำงานให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คุณทำงานให้รัฐบาล ผมบอกว่าติดต่อกันครับ เพราะว่ารัฐบาล ไม่ได้ทำอะไรเองได้หมด จะตั้งใครเป็นอธิบดี ตั้งใครเป็นผู้ว่าราชการ ตั้งใครเป็นทูต ตั้งใครเป็นปลัดกระทรวง ไม่ใช่ว่านี่จะตั้งก็ตั้ง ตั้งแล้วก็มิใช่จะเสร็จทันที ยังต้องถวายเป็นไป เพื่อทรงลง พระบรมกิติไธย ท่านอาจารย์สมภพฯ บอกว่าก็ถวายเป็นไป ไม่เป็นไรนี่ คุณรออีกหน่อยในหลวงก็พระราชทานคืนมา ผมก็ถามว่า แล้วใครจะมีอำนาจติดต่อของทางนี้ละ เดียวจะกลายเป็นว่า พอจะตั้งใครขึ้นมา คนนั้น หน่วยนั้น ก็ส่งไปถวายเป็นไป ตั้งอธิบดีกรมไหนกรมนั้นไปส่งกันเองหรืออย่างไร ซึ่งมันไม่ใช่ ต้องมีหน่วยหนึ่งเป็นศูนย์กลางติดต่อกันในวังจึงตกลงไล่ลงไป อีกภารกิจหนึ่ง ก็เลยเป็นที่มาของการเติมภารกิจจนบัดนี้ว่า นอกจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะมีหน้าที่ประสาน ระหว่างกระทรวง ทบวง กรม ประสานระหว่างงานของ คณะรัฐมนตรีแล้ว ยังมีหน้าที่ประสานราชการกับราชการใน พระองค์พระมหากษัตริย์ด้วย

การมอบนโยบายในการปฏิบัติหน้าที่ของ ผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (ปคร.)*

โดย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
(นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย)

ในฐานะที่เป็นรัฐมนตรีที่จะต้องทำงานประสานงานกับผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (ปคร.) เท่าที่ผมศึกษา ดูเรื่อง ปคร. เข้าใจว่านับตั้งแต่ปี 2546 มาจนกระทั่งมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย ปคร. เมื่อปี 2551 ผมคิดว่าเรื่องนี้เป็น ความคาดหวังและเป็นแนวคิดที่ดีเพราะอย่างน้อยที่สุดเจตนารมณ์ของการให้มี ปคร. ขึ้นมา เป็นการตั้งต้นที่ดี เพราะหากจะ พิจารณาจากอำนาจหน้าที่ของ ปคร. ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องนี้แล้ว เห็นว่าค่อนข้างครบกระบวนการทีเดียว ผู้ที่เป็น ปคร. ก็เป็นเหมือนคนที่จะคอยประสานงานทำหน้าที่แทนรัฐมนตรีในแต่ละกระทรวงที่ท่านเป็น ปคร. อยู่ และจะเชื่อมอยู่กับ อีกสองขา คือขาของรัฐสภากับขาของคณะรัฐมนตรี ความจริงแล้วทั้งสองขา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) เองในฐานะ ที่เป็นคนทำเรื่องของคณะรัฐมนตรีอยู่ก็มีระบบขึ้นมาช่วยเสริมแล้วนั่นคือระบบ CABNET ที่มีการประเมินผลเบื้องต้นไปแล้ว เมื่อไม่นานมานี้ แต่การทำงานเชื่อมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีปี 2551 ผมว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก

สิ่งที่อยากจะกล่าวในโอกาสนี้มีสองส่วน ส่วนที่หนึ่งนี่ก็จะเป็นประสบการณ์เท่าที่พบเห็นอยู่ในขณะนี้และอีกเรื่องหนึ่ง ที่จำเป็นจะต้องทำให้เกิดขึ้นต่อระบบ ปคร. ถ้าเราประสงค์จะให้ระบบนี้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

* การสัมมนาเพื่อพัฒนาระบบผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (ปคร.) เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2553 ณ โรงแรมคอนราด กรุงเทพมหานคร จัดโดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รัฐมนตรีคือผู้ใช้งาน ปคร. :

สลด. ต้องอธิบายและสร้างความเข้าใจในเรื่องระบบ ปคร. ให้รัฐมนตรี

ปัญหาหนึ่งของระบบ ปคร. ถ้าดูจากรัฐบาลชุดปัจจุบัน มีรัฐมนตรี “มือใหม่” หลายคนเข้ามา วันแรกที่เข้าทำงาน ระบบการเป็นรัฐมนตรีเป็นระบบที่แปลกคือคนจะมีความคาดหวังว่า คนที่เป็นรัฐมนตรีต้องรู้เรื่องดีพอ ทำงานวันแรกจะไปหมด มีเรื่องมาเสนอเราหลายเรื่องมาก รวมทั้งเรื่องการให้เสนอตั้ง ปคร. รัฐมนตรีต้องอ่านเอกสารเองหมดว่า ปคร. คืออะไร จะตั้งใคร ตั้งไปแล้วคนนี้จะไปทำหน้าที่อะไร และยังมีอย่างอื่นอีกมากมายที่รัฐมนตรีเมื่อเข้ารับตำแหน่งแล้วต้องทำ ผมประเมินจากการซักถามเพื่อนรัฐมนตรีใหม่ ๆ หลายคนแล้ว เพียงแต่ในกระทรวงจะต่างกับสำนักนายกรัฐมนตรี เพราะกระทรวงจะมีระบบของราชการที่เข้มแข็งอยู่แล้วในการทำงานมีคนที่อยู่ในสำนักงานรัฐมนตรี อยู่ในสำนักงานปลัดกระทรวงหรือหน่วยอื่น ๆ ที่เป็นตัวประสานสำหรับทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี ถ้าเราต้องการให้ระบบ ปคร. มีประสิทธิภาพ ผมคิดว่าในช่วงที่มีการแต่งตั้งรัฐมนตรีใหม่ การที่จะได้ไปพบปะพูดคุยอธิบายกับรัฐมนตรี น่าจะเป็นเรื่องสำคัญ

หน้าที่ของ ปคร. ที่ระบุไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา พ.ศ. 2551

ข้อ 6 ผู้ประสานงานตามข้อ 5 (1) มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ประสานงานเกี่ยวกับการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548 และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548
- (2) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกระบวนการการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีแก่เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่จัดทำเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (3) ประสานงานกับหน่วยงานในสังกัดในการจัดทำความเห็นในเรื่องที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอความเห็นเพื่อให้สามารถส่งความเห็นได้ทันตามกำหนดเวลา
- (4) ประสานงานและติดตามให้หน่วยงานในสังกัดจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามที่ได้รับมอบหมาย
- (5) ประสานงานเกี่ยวกับวาระการประชุมของคณะรัฐมนตรีและมติคณะรัฐมนตรีให้หน่วยงานในสังกัดทราบ
- (6) รวบรวมมติคณะรัฐมนตรีของส่วนราชการ
- (7) ประสานงานและติดตามผลการดำเนินงานของส่วนราชการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี
- (8) ประสานงานในการวางแผนการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งการวางแผนเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภา
- (9) ประสานงานและติดตามความคืบหน้าของร่างกฎหมายและเรื่องอื่น ๆ ที่เสนอต่อรัฐสภา ในขั้นตอนต่าง ๆ รวมทั้งประสานงานกับรัฐมนตรีเพื่อชี้แจงร่างกฎหมาย เบื้องต้น กระทั่งถาม และเรื่องอื่น ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา
- (10) ประสานงานเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ในภารกิจของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

เพื่อให้ระบบนี้มีประสิทธิภาพผมคิดว่าการไปทำความรู้จักพูดคุยอธิบายรัฐมนตรีให้เข้าใจกัน จะทำให้การมี ปคร. เป็นไปตามเจตนารมณ์เพราะถ้าดูตามเจตนารมณ์ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีแล้ว ปคร. นี้สำคัญมาก หน้าที่ของ ปคร. 10 ประการที่ระบุไว้ในข้อ 6 ของระเบียบ น่าจะต้องมีการประเมินผลว่าทำครบถ้วนหรือไม่ บางเรื่องดีมาก เช่น ใช้คำว่า “ประสานงานและติดตามความคืบหน้าของร่างกฎหมายและเรื่องอื่น ๆ ที่เสนอต่อรัฐสภาในขั้นตอนต่าง ๆ รวมทั้งประสานงานกับรัฐมนตรีเพื่อชี้แจงร่างกฎหมาย ญัตติ กระทั่งถามและเรื่องอื่น ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา” ดูเหมือนกับต้องติดตามกระบวนการทุกขั้นตอนไปทั้งหมดเลย ซึ่งในแง่ของผู้ที่เป็นรัฐมนตรีแล้วผมคิดว่าเรื่องนี้จำเป็นมาก ๆ นอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ข้ออื่น เพียงแต่ผมไม่แน่ใจว่ารัฐมนตรีแต่ละคนได้ใช้บริการ ปคร. มากน้อยเพียงใด หากตอบจากตัวผมเอง ผมไม่ได้ใช้เลย ผู้ที่ใช้ ปคร. มากหน่อยคือ ท่านรองนายกรัฐมนตรี (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) ซึ่งมีคุณวรณรรพมิกาญจนสุวรรณ เป็น ปคร. และกระทรวงการคลัง เป็นกระทรวงที่น่าจะใช้ ปคร. มากที่สุด เพราะต้องเสนอความเห็นเกือบทุกเรื่องที่สลด. เสนอเข้าไปที่ประชุมคณะรัฐมนตรี กระทรวงที่รองลงมาน่าจะเป็นกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันกระทรวงนี้น่าจะเข้ามาเกี่ยวกับมติคณะรัฐมนตรีในเกือบทุกเรื่อง

ผมเริ่มต้นด้วยประเด็นนี้เพื่อที่จะบอกว่า น่าจะถึงเวลาที่จะต้องคุยเรื่องนี้กันให้ชัด เรื่อง ปคร. นี้พูดจากประสบการณ์ของตัวเองว่าระหว่างความคาดหวังในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงยังเหลื่อม ๆ กันอยู่ ความจริงหน้าที่ 10 ข้อนี้สำคัญมาก

ปคร. ต้องเข้าใจงานทั้งด้านรัฐสภาและด้านคณะรัฐมนตรี

เรื่องที่สองที่จะพูดคือเรื่องที่จะดำเนินไปข้างหน้า ถ้าเราเดินหน้าเรื่อง ปคร. ต่อ อาจจะคุยกันดู สอบทานกันดู ในแต่ละกระทรวงที่มี ปคร. ว่าการทำงานของเขากับรัฐมนตรีประสานกันได้ดีมากน้อยเพียงใด ถูกคนหรือไม่ ผมว่าหัวใจของเรื่องนี้ อยู่ที่ตัว ปคร. ที่ต้องทำงานใกล้ชิดกับรัฐมนตรีจริง ๆ และต้องเข้าใจงานทั้งด้านรัฐสภาและด้านคณะรัฐมนตรีคือเข้าใจงานทั้งสองส่วน

งานด้านคณะรัฐมนตรี

- ปัญหามติคณะรัฐมนตรีไม่ได้รับการปฏิบัติ

ผมพูดในส่วนของคณะรัฐมนตรีก่อนในส่วนของรัฐสภา วันนี้ท่านนายกรัฐมนตรีได้ตั้งคณะกรรมการประสานงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี (ปคค.) ขึ้นมา คณะกรรมการคณะนี้มีหน้าที่คล้าย ๆ กับการทำมติคณะรัฐมนตรี ให้เป็นจริง ผมว่าเรื่องนี้สำคัญ ผมขอยกตัวอย่างมติคณะรัฐมนตรี เรื่องหนึ่งซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้มาตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2552 ขณะนี้จะครบ 1 ปีแล้ว มติคณะรัฐมนตรีเรื่องนี้ ยังเดินหน้าไม่ได้ ทำให้ไม่ได้ เรื่องมีอยู่ว่ามีที่ดินที่จังหวัดนครสวรรค์อยู่ 1,215 แปลง ซึ่งมีการต่อสู้กันมานานมากเพื่อให้มีการยกเลิกเพิกถอน ที่แปลงนี้เพื่อจะได้นำไปออกโฉนดให้แก่ชาวบ้าน สู้ตายคณะรัฐมนตรี ก็อนุมัติให้เพิกถอนได้แล้วไปออกเอกสารสิทธิ แต่เมื่อจะลงมือปฏิบัติจริง กรม ๆ หนึ่งก็บอกว่าออกเอกสารสิทธิไม่ได้ ต้องให้อีกกรมหนึ่งเพิกถอนที่ก่อน อีกกรมหนึ่งก็บอกว่าไม่ต้องเพิกถอนเพราะถึงอย่างไรที่ตรงนั้นก็ไม่ได้เป็นที่ที่จะต้องเพิกถอนมาแต่ต้น สามารถออกเอกสารสิทธิไปได้เลยเถียงกันอยู่อย่างนี้ กำลังจะครบปีเดือนตุลาคมนี้ ชาวบ้าน 1,215 คน รอมาสองชั่วอายุคน ก็ได้แต่แหงนคอตั้งคำถามว่าทำไมเขาเกียวกัันให้อีกฝ่ายเป็นผู้ลงมือทำก่อน เขาเป็นว่าขณะนี้ปัญหาเกิดขึ้น ผมตั้งข้อสังเกตว่าสุดท้ายแล้วใครจะดำเนินการอะไรจะต้องหาหลักพิง คือต้องมีใครสักคนหนึ่งบอกให้ทำก่อน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ตัวเองสามารถบอกได้ว่าที่ทำไปนั้นไม่ได้ทำเอง แต่มีอีกคนบอกให้ทำ และเมื่อไม่มีคนที่เป็นผู้ตั้งต้นตรงนี้เสียที่เรื่องนั้นคงไม่จบ

- **ต้องสำรวจมติคณะรัฐมนตรีที่ปฏิบัติไม่ได้หรือ
ไม่มีการปฏิบัติ**

ผมยกเรื่องนี้ขึ้นมาเพื่อจะชี้ให้เห็นว่า ระหว่างกระทรวงที่เป็นเจ้าของแนวคิดเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาที่ดี หรือจะเป็นนโยบายใหม่ที่เสนอไปที่คณะรัฐมนตรีก็ดี เรื่องเหล่านี้จำเป็นต้องมีความรอบคอบในเชิงข้อมูล การคาดการณ์เรื่องนั้นว่าควรจะต้องเกี่ยวข้องกับใครและถ้าจะให้เรื่องนี้บรรลุผลสัมฤทธิ์จะต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง ตรงนี้เป็นบทบาทของ ปคร. ที่หากทำงานมามาก่อนช้านานและมองเหตุการณ์ออก จะมีประสิทธิภาพมากในแง่ที่จะสนับสนุนให้มติคณะรัฐมนตรีที่ออกมาสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ผมจึงมีความเห็นว่าจะสำรวจสักครั้งว่า มติคณะรัฐมนตรีที่ออกไปแล้วแต่ทำไม่ได้ ปัจจุบันนี้มีเท่าไร ผมเชื่อว่าต้องมีเป็นจำนวนมาก ขณะนี้เริ่มมีคำถามจากท่านนายกรัฐมนตรีแล้วว่า เรื่องนี้ที่เสนอคณะรัฐมนตรีและมีมติให้มีการตั้งกรรมการไปแล้วเรื่องดำเนินการไปแล้วถึงไหน ปรากฏว่ามีคนที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการบอกผมว่าตั้งแต่ได้รับแต่งตั้งยังไม่เคยประชุมกันเลย หลายมติคณะรัฐมนตรีให้ตั้งกรรมการโดยมี 3 กระทรวงไปหารือร่วมกัน โดยมีกระทรวงหนึ่งเป็นเจ้าภาพแต่นานแล้วก็ยังไม่มีการประชุม จึงน่าจะมีการตรวจสอบดูสักที ผมเห็นว่าเรื่องนี้ ปคร. น่าจะมีบทบาทสำคัญ เพราะว่าหน้าที่ประการหนึ่งของ ปคร. ก็คือเป็นผู้ที่จะต้องรวบรวมมติคณะรัฐมนตรีของส่วนราชการการแจ้งยืนยันมติคณะรัฐมนตรีผมก็ไม่แน่ใจว่ารัฐมนตรีจะอ่านมากน้อยเพียงใด ถ้าไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับตัว เพราะว่าเวลาเย็นยัน สลค. ทำหนังสือไปแล้วเขียนว่า “จึงเรียนยืนยันมา” ผมว่ารัฐมนตรีทำได้อย่างเดียวคือ “ทราบ” หรือไม่ก็ “ทราบและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่น่าจะต้องหยิบขึ้นมาพูดถึงเช่นกัน

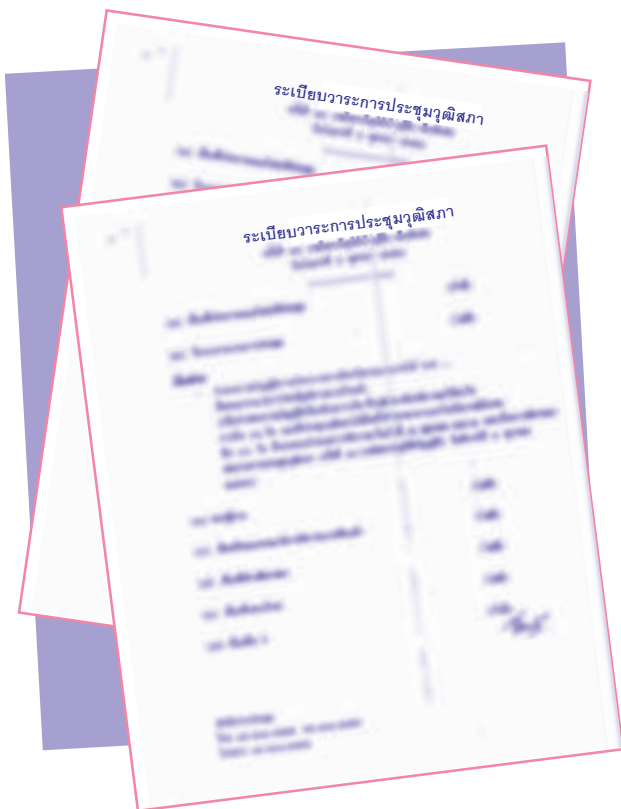
งานด้านรัฐสภา

• คณะกรรมการการเรียกชี้แจงไม่ไปอาจมีโทษถึงติดคุก

งานอีกด้านหนึ่งของ ปคร. คืองานด้านรัฐสภา สิ่งที่ ปคร. ต้องเรียนรู้ในขณะนี้ก็คือกระบวนการของคณะกรรมการการชี้แจงมีแนวโน้มว่าจะเปลี่ยนไปมาก ช่วงนี้รัฐสภากำลังพิจารณาเรื่องร่างพระราชบัญญัติ คำสั่งเรียกของคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ซึ่งต้องออกตามรัฐธรรมนูญ คนเขียนรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีความรู้ดีกว่า คณะกรรมการไม่มีอำนาจ ที่ผ่านมา คณะกรรมการเรียกให้บางคนมาชี้แจงแล้วไม่มา จึงให้อำนาจสภาไปออกกฎหมายได้ วันนี้คณะกรรมการได้ร่างกฎหมายที่กล่าวถึงนี้แล้วและกำลังถูกพิจารณาว่าจะเป็นการออกกฎหมายให้อำนาจสภามากเกินไป ปคร. ทุกกระทรวง ต้องติดตามกฎหมายนี้อย่างใกล้ชิด เพราะบทบัญญัติในร่างกฎหมาย บางข้อสามารถทำให้รัฐมนตรีกระทรวงของท่านอาจมีโทษติดคุกได้ เพราะกฎหมายฉบับนี้ให้อำนาจคณะกรรมการว่าเมื่อออกคำสั่งเรียกใครแล้วไม่มา คณะกรรมการสามารถที่จะยื่นฟ้องด้วยตัวเองไปที่อัยการแล้วหากอัยการสั่งฟ้องก็ต้องขึ้นศาล รัฐมนตรีมีโทษจำคุก ข้าราชการก็มีโทษเช่นกัน แต่ที่จะกังวลมากก็คือเขียนกฎหมายให้อำนาจว่า สามารถเรียกบุคคลใด ๆ ได้ด้วย ประเด็นนี้เป็นเรื่องใหญ่ ฉะนั้น กฎหมายฉบับนี้ ปคร. ต้องติดตามโดยใกล้ชิดและต้องรู้ความคืบหน้าทุกระยะ ผมเชื่อว่า ไม่ว่าอย่างไร กฎหมายฉบับนี้ต้องประกาศใช้ในที่สุด เพียงแต่อาจจะลดอำนาจบางอย่างลงบาง

● ติดตามร่างกฎหมาย ทำความเข้าใจขั้นตอนงานสภา คือหน้าที่ ปคร.

ในเรื่องรัฐสภานอกจากเนื้อหาจากเรื่องคณะกรรมการการก็คือเรื่องกฎหมายใหม่ ๆ ซึ่งมีจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายที่ต้องออกตามรัฐธรรมนูญ ในรัฐบาลชุดปัจจุบันนี้ เราจะไม่ค่อยกฎหมายที่ออกโดยรัฐบาลเท่านั้น แต่บางฉบับเป็นกฎหมายที่เสนอขึ้นมาโดย ส.ส. ถ้ารัฐบาลเห็นว่าหลักการดีก็จะสนับสนุนด้วย เพราะร่างกฎหมายของรัฐบาลที่ส่งไปสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) จะใช้เวลานานมาก จนสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ออกมาเรียกร้องให้ปฏิรูประบบกฤษฎีกา ในคณะรัฐมนตรีมีการนำเสนอสรุปกฎหมายที่ค้างอยู่ที่ สคก. ให้คณะรัฐมนตรีได้รับทราบ และท่านนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายผมให้ไปดูกฎหมายที่ค้างอยู่ในสภา แล้วให้นำกฎหมายที่เป็นนโยบายหลัก ๆ นั้นมาดำเนินการ ต่อไปนี้จะเลื่อนลำดับชั้นมาลงจะกฎหมายที่จะต้องผลักดันไปก่อน ต้องผลักดันไปเลย ยกตัวอย่างเช่น ร่างพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม หรือ กสทช. เป็นต้น ซึ่งโดยข้อบังคับการประชุมสภาการขอเลื่อนในแต่ละกรณีจะมีความแตกต่างกัน ถ้าขอเลื่อนร่างกฎหมาย จะไม่มีผลทันที แต่จะมีผลในการประชุมครั้งถัดไป ถ้าเป็นสมัยสามัญทั่วไปการขอเลื่อนจะมีผลในสัปดาห์ถัดไป แต่ถ้าเป็นสมัยสามัญนิติบัญญัติการขอเลื่อนจะมีผลในวันรุ่งขึ้น เพราะฉะนั้นต่อไปนี้การเรียงกฎหมายก็จะมีผล ผมคิดว่า ปคร. อาจจะต้องติดตามเรื่องนี้โดยใกล้ชิดว่ามีกฎหมายกระทรวงท่านอีกหรือไม่ ผมจะเชิญเลขา สคก. เลขาสภาพัฒนาฯ ประธานวิปรัฐบาล และผมรวม 4 คนนั่งคุยกันแล้วเราจะเรียงลำดับร่างกฎหมายที่จะเสนอให้เหมาะสม เพราะฉะนั้น เรื่องนี้คงเป็นเรื่องที่สองที่จะต้องเสนอในรัฐสภานอกจากเรื่องกฎหมายคำสั่งเรียกของคณะกรรมการ

- **ปัญหาการแก้ไขร่างกฎหมายเกินหลักการ**

ประการที่สามในสภายังมีเรื่องที่น่าสนใจอีกเรื่องก็คือ เดิมทีเมื่อร่างกฎหมายออกจากคณะรัฐมนตรีเป็นอย่างไร ส.ส. รัฐบาล มีหน้าที่จะต้องปกป้องร่างนั้นให้เป็นที่ออกไปจากรัฐบาลมากที่สุด วุฒิสภาอาจจะมีตกแต่งเปลี่ยนแปลงบางที่ แต่ปัจจุบันนี้ไม่ได้เป็นไปเช่นนั้นแล้ว บางครั้ง ส.ส. รัฐบาลร่วมกันเปลี่ยนร่างกฎหมายที่เสนอ โดยรัฐบาลเสียเอง ส่วนการแก้ไขในชั้นของวุฒิสภา มีการแก้กฎหมาย หลายฉบับที่ไปจากชั้นสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเรื่องนี้ส่งผลกระทบว่า เมื่อส่งร่างกฎหมายกลับมาทางสภาผู้แทนราษฎรก็ต้องตั้งคณะกรรมการ ร่วมซึ่งจะใช้เวลายาวนานมาก นี่ก็เป็นเรื่องที่ ปคร. ต้องติดตาม ไม่เช่นนั้น กฎหมายที่ออกจากระทรวงท่านจะล่าช้า ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีกฎหมาย ที่มีความพิเศษเฉพาะ บางเรื่องต้องออกเป็น package เหล่านี้เป็นต้น ปคร. จะต้องศึกษารายละเอียดกฎหมายใหม่ ๆ อย่างนี้ และต้องประสาน กับรัฐมนตรีอย่างใกล้ชิดด้วย

- **ปัญหากฎหมายแย้งกัน**

สุดท้ายในสภาคือ เรื่องความแย้งกันของรัฐธรรมนูญหรือ ความแย้งกันของแนวปฏิบัติในรัฐสภา ซึ่งก็มีอยู่มาก โชคดียังไม่ค่อย เกิดกับกฎหมายของรัฐบาล แต่ที่เกิดขึ้นแล้วอย่างเช่น ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งขณะนี้จบไปแล้ว กฎหมายประเภทนี้ รัฐธรรมนูญ เขียนไว้ว่า ไม่ว่าจะมีความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ต้องใช้เสียงมากกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา ร่างกฎหมาย วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งเสนอโดยศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเอง ที่สามารถเสนอ เองได้เพราะเป็นไปตามเงื่อนไขใหม่ของรัฐธรรมนูญปี 2550 เมื่อเสนอ มาสภาผู้แทนราษฎร ขณะนั้นพรรคเพื่อไทยเป็นรัฐบาลได้ลงคะแนน เสียงโหวตไม่ผ่านกฎหมายฉบับนั้น ในชั้นวาระ 2, 3 ที่กลับมาจาก คณะกรรมการ แต่เสียงที่ไม่เห็นชอบไม่เกินครึ่ง เสียงที่ให้ความเห็นชอบ

ก็ไม่เกินครึ่ง แม้ว่าสองส่วนนี้บวกกันจะได้คะแนนเกินกึ่งหนึ่งของสภา คือไม่มีปัญหาเรื่ององค์ประชุมก็ตาม แต่เมื่อรัฐธรรมนูญบัญญัติว่า เสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบต้องมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา ก็ไม่มีฝ่ายใดได้คะแนนเกินกึ่งหนึ่งสักฝ่าย คำถามก็คือว่า กฎหมายฉบับนี้มีสถานะอะไรในขณะนี้หนึ่งถือว่าตกไปแล้วเพราะเสียงไม่ถึงครึ่งหนึ่ง หรือสองยังไม่ตกไปยังอยู่ที่ใครจะนำมาสู่กระบวนการให้มีการลงคะแนนใหม่จนกว่าจะได้เสียงเกินครึ่ง ไม่ว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ หรือเอาหรือไม่เอา กฎหมายฉบับนี้จึงจะมีสถานะที่ชัดเจน นี่เป็นปัญหา ส่วนร่างกฎหมายว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินส่งไปวุฒิสภา สมาชิกวุฒิสภาลงคะแนนเสียงเห็นชอบไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ซึ่งโดยหลักจะต้องมีสถานะแบบเดียวกันกับร่างกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลฎีกา แต่กรณีนี้ประธานวุฒิสภาบอกชัดเจนว่ากฎหมายนี้ตกไปแล้ว และส่งคืนกลับมาสภาผู้แทนราษฎร แต่เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรหยิบขึ้นมาแล้วยืนยันว่าไม่เอาด้วยเรื่องจึงจบ อย่างนี้เป็นต้น มีอะไรหลายอย่างที่เปลี่ยนแปลงไปจากแนวปฏิบัติเดิมมาก

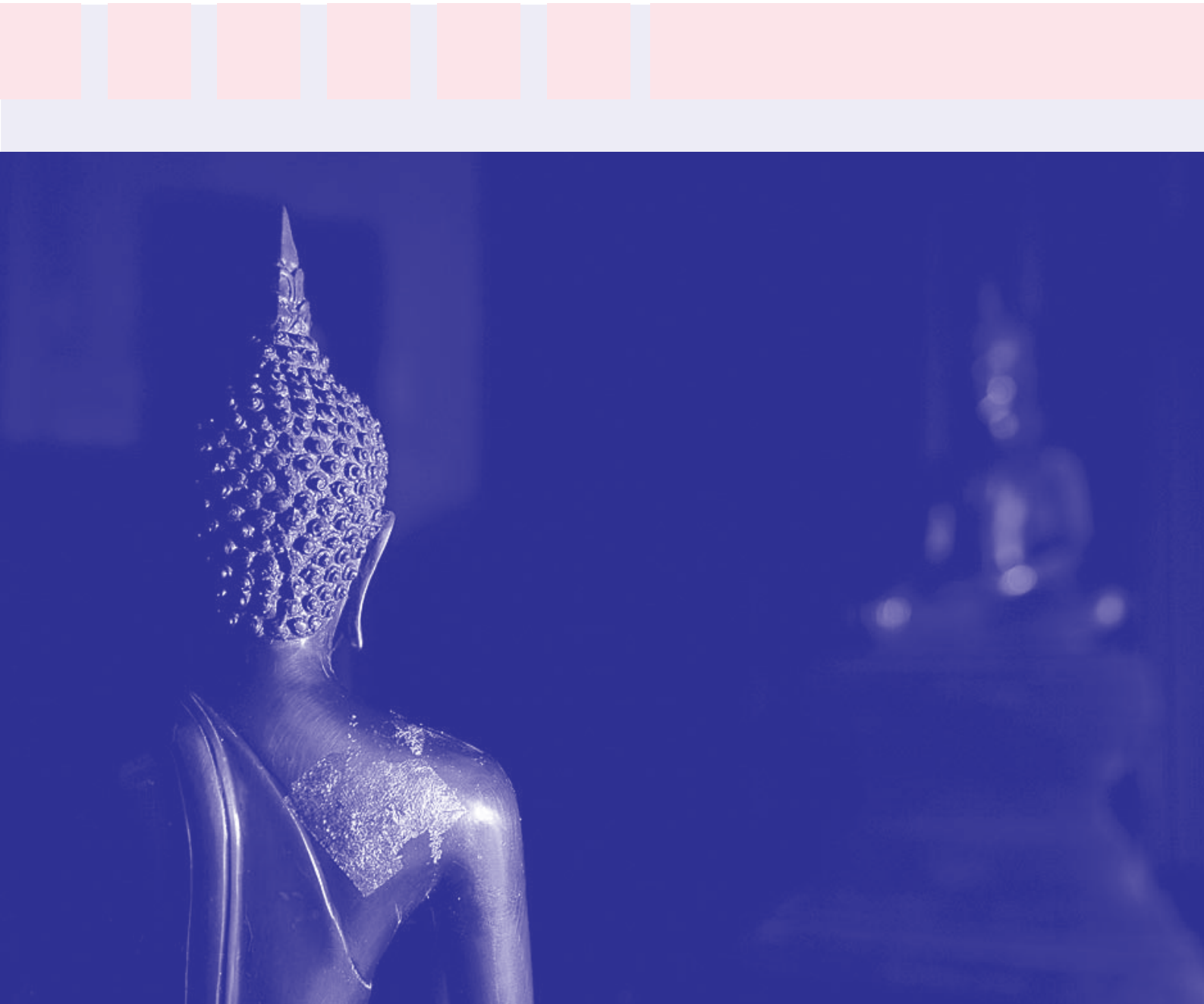
ที่กล่าวมาทั้งหมดเพื่อโยงกลับมาถึงตัวรัฐมนตรีที่จะต้องทำงานร่วมกับ ป.คร. รัฐมนตรีหลายคนท่านอาจจะมึนมากและไม่ได้ติดตามเรื่องเหล่านี้ แล้วก็เสียประโยชน์ ต่อไปอาจจะกระทบถึงงานภายในของรัฐมนตรี หรือกระทรวงนั้น ๆ ก็ได้ ส่วนหนึ่งที่เป็นการบอกเล่าจากประสบการณ์ ก็น่าจะเป็นประโยชน์แก่ท่านทั้งหลายบ้าง ขอขอบคุณสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่เชิญผมมาเพื่อจะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ถือว่าผมเป็นตัวแทนรัฐมนตรีก็แล้วกัน 🌸

คน สลค. **ถาม** ดร.อำพน กิตติอำพน เลขาธิการคณะกรรมการคนใหม่*

“ผมมารับหน้าที่เลขาธิการคณะกรรมการมีความตั้งใจว่า
ทำอะไรที่จะรักษาสิ่งที่ดีดีเลขาธิการคณะกรรมการทั้งหลาย
ได้สร้างไว้ให้แก่ สลค. ได้ ซึ่งคงต้องใช้เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์
ผมยืนยันว่าผมจะทำให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้”

* คัดัดัดตอนจากการมอบนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานของสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ (นายอำพน กิตติอำพน) เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2553 ณ ดิกรันดิโมตรี ทำเนียบรัฐบาล

ในการทำงาน “งานราชการ” ท่านยึดหลักอะไร

ผมเคยบอกน้อง ๆ ข้าราชการหลายคนที่เป็น HiPPS* และข้าราชการใหม่ ว่า ถ้าหวังจะรุ่งจะรวย อย่ามารับราชการ ถ้าเรามีอยู่มีกินอย่างพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จักเก็บออม จะรู้ว่าอาชีพการงานนั้นเป็นอาชีพที่มั่นคง ถ้าอยากเด่นอยากดังก็ไม่ต้องมารับราชการ การเป็นข้าราชการไม่เด่นไม่ดัง “**ข้าราชการต้องเสียสละต้องทำงานเหมือนเช่นการปิดทองหลังพระและต้องเป็นผู้ดูแลความทุกข์สุขของประชาชน**”

ท่านอดีตเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (นายสุรชัย ภูประเสริฐ) เคยถามผมว่า ทำไมไม่ทำงานเอกชน ผมบอกว่างานเอกชนง่าย แต่ทำอะไรให้ได้อะไรมากที่สุด แต่การเป็นข้าราชการต้องตัดสินใจเพื่อประโยชน์ส่วนรวมจึงยาก อย่างการทำหน้าที่ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี มีบางครั้งเรื่องที่ส่วนราชการเสนอขออนุมัติงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ผมจะต้องเดินทางลงพื้นที่เก็บข้อมูล เพราะทุกการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีหมายถึงเงินภาษีของประชาชน เราในฐานะข้าราชการต้องให้ข้อคิดเห็นด้วยหลักการและเชิงวิชาการจะต้องคิดถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

* ข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง : High Performance and Potential System - HiPPS

ทำอย่างไรจึงจะทำงานราชการอย่างมีความสุข

สองสามอาทิตย์ที่ผ่านมาผมได้อ่านหนังสือหลายเล่ม แต่ที่ประทับใจมากที่สุดก็คือ บทความของ ศาสตราจารย์ ดร. วิชาญ เครืองาม เรื่อง ทิศทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของ สลค. ในหนังสือรายงานประจำปีของ สลค. ท่านได้พูดถึงเกี่ยวกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงเป็นบทความที่ดีมาก ที่ประทับใจมากที่สุดคือท่านบอกว่า ท่านทำงานอย่างมีความสุขที่ สลค. เมื่อกลับมาบรรยายที่ สลค. ท่านก็นึกถึงวันที่มีความสุขนั้นด้วย นี่คือหัวใจสำคัญในองค์กร ถ้าคนทำงานในองค์กรไม่มีความสุข ผู้บริหารทำงานแล้วไม่มีความสุข การทำงานจะไม่เกิดประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นด้วยการร่วมมือกัน ไม่ได้อยู่ที่ตัวผม ไม่ได้อยู่ที่ท่านรองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ไม่ได้อยู่ที่ท่านที่ปรึกษา แต่อยู่ที่พวกเราทุกคนที่เป็นตัวประสานงาน เป็นตัวขับเคลื่อน **ทุกคนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนให้ สลค. ของเรามีความสุข** มีประสิทธิภาพ ทำอย่างไรให้กระบวนการมีส่วนร่วมในการที่จะพัฒนา สลค. ให้ก้าวขึ้นไปและมีความสุข ซึ่งอดีตเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไม่ว่าจะเป็นท่านปลั่ง มีจุล ท่านอนันต์ อนันตกุล ลำดับมาจนถึง ศาสตราจารย์ ดร.วิชาญ เครืองาม ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ แม้แต่ท่านสุรชัยฯ เป็นปูชนียบุคคลที่จะให้คำแนะนำผมเกี่ยวกับการเป็นเลขาธิการคณะรัฐมนตรีว่าจะต้องเป็นอย่างไร

สลด. ควรทำงานให้คณะรัฐมนตรีอย่างไร

อย่างแรก เราจะทำอะไรให้คณะรัฐมนตรีได้มีการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่ถูกต้อง สมบูรณ์ เกิดประโยชน์กับบ้านเมือง ผมคิดว่านี่คือหัวใจสำคัญในการกิจหลัก เพราะว่ามีมติคณะรัฐมนตรีถ้าออกมาแล้วไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจน ไม่มีการวิเคราะห์อย่างรอบคอบ ความเสียหายที่เกิดขึ้น ไม่ได้เกิดที่ สลด. แต่เกิดขึ้นกับบ้านเมือง เกิดขึ้นกับประชาชน มติคณะรัฐมนตรีหลายเรื่อง ถึงแม้ได้รับความเห็นชอบในหลักการไปแล้ว แต่เมื่อถึงเวลาดำเนินการมีปัญหา จะทำอะไรให้การติดตามมติคณะรัฐมนตรีของเราเกิดประโยชน์ เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีหลักการแก้ไข้ปัญหาให้แก่พี่น้องประชาชน

เริ่มตั้งแต่วันที่เรได้รับเรื่องจากกระทรวงต่าง ๆ ต้องมีหลักคิดว่าเป็นกฎหมายเป็นอย่างไร หลักคิดในเชิงเศรษฐกิจเป็นอย่างไร หลักคิดถึงเรื่องผลกระทบทางสังคมในเรื่องเหล่านั้นเป็นอย่างไร ที่เราทำอยู่ในปัจจุบันก็ดีในระดับหนึ่งแล้ว แต่ทำอะไรที่จะพัฒนาให้เรื่องที่เรวิเคราะห์เสนอคณะรัฐมนตรีนั้น เกิดอานิสงส์จริง ๆ ต่อการบริหารบ้านเมือง สิ่งนี้คือหัวใจสำคัญ จะทำอะไรให้มติคณะรัฐมนตรีมีผลเกิดขึ้นต่อประชาชน

อะไรคือกลไกสำคัญใช้ในขับเคลื่อนองค์กร

สิ่งแรกคือ “ระบบธรรมาภิบาล” ธรรมาภิบาลของผมไม่ได้หมายความว่า ความโปร่งใสหรือว่าตรวจสอบได้ แต่เป็นธรรมาภิบาลที่ให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย เป็นธรรมาภิบาลที่ต้องการการมีส่วนร่วม รับฟังข้อคิดเห็น ประการที่ 2 คือ “การพัฒนาความรู้” องค์กรจะขับเคลื่อนต้องมีการพัฒนาความรู้ การฝึกอบรม สุกท้ายในกลไกที่ผมจะใช้ นอกเหนือจากเรื่องธรรมาภิบาล เรื่องการพัฒนาคน ก็คือ “ความเพียร”

ทำไมถึงยึดหลักธรรมาภิบาล ยึดหลักการพัฒนาความรู้ ยึดหลักความเพียร ทั้ง 3 ส่วนที่ผมพูด ไปเชื่อมโยงอยู่ที่คน เพราะนี่คือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถ้าเราไปจำตามหลักเดิมตอนแรก ๆ อาจจะมึนงงมาก สิ่งที่สำคัญที่สุดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือการปฏิบัติ ปฏิบัติโดยการใช้คุณธรรมเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลทั้งหลาย ปฏิบัติโดยใช้ความรู้ ความรอบคอบ มีการวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วน แล้วปฏิบัติอย่างไม่ลดละ ปฏิบัติด้วยความอดทน ขยันหมั่นเพียร แล้วสิ่งที่ได้จากการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ เราจะได้รู้ว่าจะไรสมเหตุสมผล อะไรควรทำ อะไรควรชื้อ อะไรควรระวัง เป็นหลักของความสมเหตุสมผล ความพอเพียง ซึ่งถ้าปฏิบัติได้ นอกเหนือจากการที่เราจะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แล้ว ยังมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงมากมาย

ผมเขียนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ผมก็ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่จะเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ และทำให้องค์กรมีความสุขได้ ต้องปฏิบัติ ไม่ใช่เฉพาะผู้บริหารปฏิบัติ ต้องขอรองทุกท่านให้ช่วยกัน คิดอะไรไม่ออกก็คิดถึง เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา นี่ก็คือธรรมะขั้นต้น ไม่เข้าใจอะไรก็ไปเปิดอินเทอร์เน็ตจะมีข้อมูลต่าง ๆ ให้ใช้ในการศึกษา ถ้าเรื่องใดยากมากนัก เราก็ขยันหมั่นเพียร อาย่อย่อท้อ หลักเหล่านี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานมาให้หมดแล้ว แล้วท่านจะมีความสุข ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มได้ที่ตัวท่านเอง เริ่มได้ตั้งแต่เวลานี้ เมื่อทุกคนปฏิบัติพร้อมเพรียงกันเช่นนี้ ผมคิดว่าสิ่งที่ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุฯ พูดไว้ว่า องค์กรนี้ทำงานอย่างมีความสุข องค์กรนี้มีความสุข เราอยู่กันอย่างพี่น้อง แต่เราทำงานกันอย่างมืออาชีพ ผมเชื่อมั่นว่าที่นี้ศักยภาพของคน ศักยภาพขององค์กรซึ่งมีประวัติศาสตร์มายาวนาน ผมเป็นเพียงผู้ที่ได้รับมอบหมายมา จะช่วยสนับสนุนพวกท่านให้ทำงาน และพัฒนาองค์กรที่มีมาแต่ในอดีต ให้ขับเคลื่อนต่อไปได้

การพัฒนาองค์กรเป็นเรื่องสำคัญ ต้องคิดว่าคนทุกคนคือทรัพยากร ธรรมาภิบาลคือความโปร่งใส ต้องใช้คุณธรรมในการดูแลซึ่งกันและกัน เป็นวัฒนธรรมองค์กรที่เราต้องสร้าง องค์กรต้องมีความรู้ มีความเด่นในวิชาการ องค์กรจะมั่นคง และสุดท้ายเมื่อทั้งสามวัฒนธรรมองค์กรที่ได้กล่าวไว้ได้มีการปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เราก็จะเกิดความเชื่อมั่น สดค. เราก็จะได้รับความเชื่อมั่น

ขอเน้นว่าวิสัยทัศน์สำคัญที่สุดของ สดค. ก็คือ **ทำอย่างไรให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติที่มีความสมบูรณ์ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนส่วนรวม**

ดร.อำพน กิตติอำพน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

วัน/เดือน/ปีเกิด : 10 ตุลาคม 2498

การศึกษา : ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
: วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (M.S. Economics) Northeastern University, Boston U.S.A.
: ดุษฎีบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ประยุกต์) Clemson University, South Carolina U.S.A.
: วปอ. รุ่นที่ 45

ประวัติการทำงาน

2541-2544 : ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฝ่ายต่างประเทศ
2544 : ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2545/2547 : รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2546 : เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
2547-2553 : เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2553-ปัจจุบัน : เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี
2549-2 มีนาคม 2551 : สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การดำรงตำแหน่งกรรมการอื่น ๆ

2550-กันยายน 2553 : ประธานกรรมการบริหาร มูลนิธิพัฒนาไท
2551-ปัจจุบัน : ประธาน อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการเตรียมการกำลังคนภาครัฐ
2552-ปัจจุบัน : ประธานกรรมการ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
2553-ปัจจุบัน : ประธานกรรมการตรวจสอบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
2553-ปัจจุบัน : ประธานกรรมการบริหาร มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2547-กันยายน 2553 : กรรมการข้าราชการพลเรือน
2547-กันยายน 2553 : กรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย
2547-ปัจจุบัน : กรรมการนโยบายการเงิน
2548-ปัจจุบัน : กรรมการบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
2548-ปัจจุบัน : กรรมการบริษัท ปตท. อะโรเมติกส์และการกลั่น จำกัด (มหาชน) (PTTAR)
2548-กันยายน 2553 : กรรมการส่งเสริมการลงทุน
2548-2551 : กรรมการบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย
2549-2551 : กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2549-ปัจจุบัน : กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ 7

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

2546 : ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)
2548 : มหาวชิรมงกุฏ (ม.ว.ม.)
2551 : มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)

ปัตฝุ่นมติ กรม.

หนอนมติ

■ จาก “เปิดทองหลังพระ”

ส “มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ”

เมื่อเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา วงการข้าราชการไทยมีอันต้องพบกับความสูญเสียครั้งใหญ่ครั้งหนึ่ง เมื่อเฮลิคอปเตอร์ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้นำพาคณะของนายศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปราชการในโครงการ “ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” ประสบอุบัติเหตุตกที่อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน ทำให้ผู้ที่อยู่ในเฮลิคอปเตอร์รวม 5 คน เสียชีวิตทั้งหมด จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ชื่อของโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริเป็นที่รู้จักมากขึ้น จนกระทั่งหลายคนอยากรู้ความเป็นมาของโครงการนี้ “ปัตฝุ่นมติ กรม.” เดือนนี้จึงขอนำเรื่องราวเกี่ยวกับโครงการดังกล่าวมาเล่าสู่กันฟัง ดังนี้

โครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ คือ โครงการที่เกิดขึ้นจากมติคณะรัฐมนตรี ปัจจุบันได้แปรสภาพเป็น “มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” และ “สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” เดิมทีโครงการนี้ใช้ชื่อว่า “เปิดทองหลังพระ” จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโครงการพระราชดำริ ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เจริญพระชนมพรรษาครบ 80 พรรษา ในปี 2550 โดยเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2549 คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบการดำเนินโครงการดังกล่าวตามที่สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) (สสปน.) เสนอ ทั้งนี้ เป้าหมายของ

การจัดโครงการฯ ในช่วงแรกนั้นเป็นไปได้เพื่อกระตุ้นให้ชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ไปท่องเที่ยว เพื่อเรียนรู้แนวทางพระราชดำริในโครงการต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

ต่อมา สสปน. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินโครงการฯ เห็นว่าโครงการนี้ได้รับการตอบรับจากประชาชนเป็นอย่างดี จึงได้ขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้ขยายระยะเวลาในการดำเนินโครงการฯ จากที่สิ้นสุดในปี 2550 ไปเป็นสิ้นสุดในปี 2554 และให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการเปิดทองหลังพระ รวมทั้งอนุมัติงบประมาณสนับสนุนปีละ 220,000,000 บาท เป็นระยะเวลา 4 ปี (ปี 2551-2554) ด้วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2550 ให้ความเห็นชอบและอนุมัติตามที่ สสปน. เสนอ

เหตุผลที่ สสปน. เสนอให้คณะรัฐมนตรีขยายระยะเวลาดำเนินโครงการเปิดทองหลังพระออกไปอีก 4 ปี ก็เพื่อเฉลิมฉลองโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงเจริญพระชนมพรรษา 7 รอบ และเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนนำเอาพระราชดำริไปพัฒนาต่อทั่วประเทศ ซึ่งแนวทางในการดำเนินโครงการฯ ตลอดระยะ 4 ปี จะเน้นภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการตามแนวทางพระราชดำริ การสร้างการเรียนรู้และการนำแนวคิดที่ได้จากการศึกษาโครงการพระราชดำริไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และกระตุ้นจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย

หลังจากมีการจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการเปิดทองหลังพระขึ้น คณะกรรมการฯ ก็ได้จัดประชุมหารือเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการฯ มาเป็นระยะ ๆ จนกระทั่งในคราวประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2551 ที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบให้ปรับเปลี่ยนชื่อ **“โครงการเปิดทองหลังพระ”** เป็น **“โครงการเปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ”** เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของโครงการฯ ที่หันมามุ่งเน้นเรื่องการน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเผยแพร่สู่ชุมชน โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการบริหารจัดการ

ให้เกิดการบูรณาการองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริใน 6 มิติหลัก ได้แก่ มิติเรื่องน้ำ ดิน เกษตร พลังงานทดแทน ป่า และสิ่งแวดล้อม

ในเวลาต่อมา รองนายกรัฐมนตรี (พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์) ในฐานะผู้กำกับดูแล สสป. ได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2552 รับทราบการปรับเปลี่ยนชื่อโครงการฯ ตามมติคณะกรรมการฯ ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2551 ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์) เสนอ และให้ปรับเปลี่ยนชื่อคณะกรรมการฯ ให้สอดคล้องกับชื่อโครงการที่ปรับเปลี่ยนใหม่ด้วย อย่างไรก็ตาม ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีครั้งเดียวกันนี้ นายกรัฐมนตรีเห็นว่า การให้ สสป. เป็นหน่วยงานดำเนินโครงการฯ ต่อไปนั้น ดูเหมือนว่าจะไม่สอดคล้องกับกรอบภารกิจตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2545 จึงเห็นควรมอบหมายให้เลขาธิการนายกรัฐมนตรีรับเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อปรับเปลี่ยนหน่วยงานที่รับผิดชอบให้เหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจมากยิ่งขึ้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบด้วย

ภายหลังจากได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้ไปดำเนินการในเรื่องดังกล่าว สำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้ตั้ง **“โครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ”** เป็นมูลนิธิและสถาบันเฉพาะทางโดยใช้ชื่อว่า **“มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ”** และ **“สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ”** โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากภารกิจของโครงการปิดทองหลังพระ ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การจัดการความรู้และการส่งเสริมการพัฒนาตามแนวทางโครงการพระราชดำรินั้น เป็นภารกิจที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ แต่ควรดำเนินการโดยภาคประชาสังคมที่รัฐให้การสนับสนุนในรูปแบบของหน่วยงานที่เป็นกลไกของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ ทั้งนี้ สำนักงาน ก.พ.ร. เห็นว่าควรให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สพ.น.) ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการประสานราชการระหว่างกระทรวง ทบวง กรม และมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก กำกับ ติดตามผลการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ งานกิจการพิเศษตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นหน่วยงานจัดตั้งมูลนิธิฯ และสถาบันฯ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2552 เห็นชอบตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยให้ สสป.

โอนภารกิจทรัพย์สินและงบประมาณโครงการปิดทองหลังพระฯ ทั้งหมดให้แก่ มูลนิธิฯ และสถาบันฯ ต่อไปตามกฎหมาย

ต่อมาเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2553 สปน. ได้ดำเนินการยื่นขอจดทะเบียน จัดตั้งมูลนิธิฯ กับสำนักงานเขตดุสิตและนายทะเบียนมูลนิธิกรุงเทพมหานคร โดยมีประกาศจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ อย่างเป็นทางการ ในวันที่ 20 มกราคม 2553 จากนั้น สปน. ก็ได้รายงานผลการ ดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้งมูลนิธิฯ ต่อคณะรัฐมนตรีพร้อมกับขออนุมัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2558 หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป เป็นรายปี ปีละ 300 ล้านบาท เพื่อใช้ในการดำเนินภารกิจของมูลนิธิฯ และสถาบันฯ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2553 อนุมัติในหลักการตามที่ สปน. เสนอ โดยให้ สปน. เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป

ปัจจุบันมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบัน ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ยังคง เดินหน้าสืบสานแนวพระราชดำริอยู่อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีอันต้องสูญเสีย ทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นกำลังสำคัญยิ่งไปในเหตุการณ์อันน่าสลดที่กล่าวมา ข้างต้นก็ตาม

และทั้งหมดนี้ ก็คือมติคณะรัฐมนตรีที่เรานำกลับมาปัดฝุ่น
ให้อ่านกันอีกครั้ง 🌸

อ้างอิง

1. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2549 เรื่อง การจัดทำโครงการ “ปิดทองหลังพระ” ส่งเสริมการท่องเที่ยวโครงการพระราชดำริ เพื่อเฉลิมฉลอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุ ครบ 80 พรรษาในปีพุทธศักราช 2550
2. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2550 เรื่อง ขออนุมัติโครงการ “ปิดทองหลังพระ”
3. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2552 เรื่อง การปรับเปลี่ยนชื่อโครงการปิดทองหลังพระ
4. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2552 เรื่อง การจัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และงบประมาณจัดตั้งมูลนิธิฯ และสถาบันฯ
5. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2553 เรื่อง การเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2558 ของมูลนิธิ ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

“นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ”

เขาใครหนอ?

รู้ไว้ใช่ว่า...?

หนอนมดี

“นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ” เป็นพระราชนิพนธ์แปลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงเริ่มแปลตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2520 ถึง 25 มีนาคม 2523 รวมเวลา 3 ปี ทรงแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ เรื่อง “A man called Intrepid” ของวิลเลียม สตีเฟนสัน เขียนจากชีวิตจริงของ “นายอินทร์” หรือ “INTREPID” ซึ่งเป็นนามรหัสของเซอร์วิลเลียม สตีเฟนสัน หัวหน้าหน่วยราชการลับอาสามัครของอังกฤษ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้มีบทบาทสำคัญในการต่อต้านแผนร้ายของอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ซึ่งหวังแผ่อำนาจเข้าครอบครองโลก เซอร์วิลเลียม สตีเฟนสันเป็นผู้จัดตั้งหน่วยงานลับขึ้นเพื่อแสวงหาความลับทางทหารของฝ่ายเยอรมนีรายงานแก่เซอร์วินสตัน เชอร์ชิลล์ นายกรัฐมนตรีอังกฤษ และประธานาธิบดีธีโอดอร์ รูสเวลต์ แห่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ร่วมมือกันวางแผนต่อต้านฮิตเลอร์จนประสบความสำเร็จในที่สุด

ผลงานของ “นายอินทร์” และผู้ร่วมงานของเขานั้นมีคุณค่าต่อโลกยิ่งนัก หากไม่มีพวก “นายอินทร์” ฮิตเลอร์อาจจะชนะสงครามก็ได้ และถ้าเป็นเช่นนั้นโฉมหน้าของโลกคงไม่เป็นเช่นทุกวันนี้ อย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานของพวกเขาที่มีผู้เบื้องหลังเพียงไม่กี่คนเท่านั้น จนกระทั่งเมื่อมีหนังสือ “A man called Intrepid” ตีพิมพ์แล้ว เรื่องราวที่เคยเป็นความลับมาก่อนจึงได้เผยขึ้น และต้นฉบับภาษาอังกฤษของหนังสือเล่มนี้ ได้กลายเป็นหนังสือที่มียอดจำหน่ายสูงสุด โดยจำหน่ายได้มากกว่า 2 ล้านเล่ม

“นายอินทร์” เขียนไว้ในคำนำหนังสือเล่มนี้ว่า เหตุผลที่เขายินยอมให้ เซอร์วิลเลียม สตีเฟนสัน นำเรื่องราวเหล่านี้มาเปิดเผยก็เพื่อเป็นการสดุดีผู้ที่ได้ต่อสู้เพื่อชาติเป็นจำนวนมาก ที่ต้องถูกฝังไว้ในหลุมศพนิรนาม ไร้อายุที่ตาย น้อยคนที่จะได้รับการกล่าวขวัญถึง นอกจากชื่อที่บันทึกในเอกสารลับ ส่วนใหญ่ที่รอดตายก็กลับมาประกอบอาชีพธรรมดา โดยไม่ได้รับเกียรติหรือรางวัลใด ๆ ผู้ที่ได้รับการกล่าวถึงในหนังสือเล่มนี้เป็นเพียงส่วนน้อยในจำนวนคนเป็นกองทัพมหา ซึ่งโลกเสรีเป็นหนี้บุญคุณที่จะไม่มีทางใช้คืนได้

เรื่องราวของ “นายอินทร์” และผู้ร่วมงานของเขา เป็นตัวอย่างของบุคคลพิเศษที่มีความกล้าหาญ เสียสละ ผู้ยอมอุทิศแม้ชีวิตเพื่อความถูกต้อง ความยุติธรรม เสรีภาพ และสันติภาพอันเป็นที่รักยิ่งของพวกเขา ทั้งนี้ โดยไม่หวังให้ใครรับรู้หรือหวังลาภยศ คำสรรเสริญเยินยอใด ๆ ทั้งสิ้น

เพราะพวกเขา คือ “ผู้ปิดทองหลังพระ” โดยแท้จริง!!

สรุปผลการตัดสินใจ
ของคณะกรรมการที่สำคัญ

เรื่อง มาตรการและแนวทางการเร่งรัดติดตาม การใช้จ่ายเงินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2553 ลงมติเห็นชอบมาตรการและแนวทางการเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ตามมติคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2553 ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายไทรรงค์ สุวรรณคีรี) ประธานกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐเสนอ และให้คณะกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐรับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาด้วย

ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1. ควรนำเป้าหมายเชิงคุณภาพมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาร่วมด้วย เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง
2. ควรมีแนวทางเร่งรัดและติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่น ตามเป้าหมายที่กำหนด

มาตรการและแนวทางการเร่งรัดติดตามการเบิกจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

1. มาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

1.1 กำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 และเงินโครงการลงทุนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ดังนี้

- การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 72.00 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุนของแต่ละหน่วยงาน
- การเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 93.00 ของวงเงินงบประมาณรายจ่าย 2,070,000.00 ล้านบาท
- การเบิกจ่ายเงินโครงการลงทุนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100.00 ของวงเงินตามแผน/เป้าหมายที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ของแต่ละหน่วยงาน

โดยเป้าหมายอัตราการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุนและรายจ่ายภาพรวมแยกเป็นรายไตรมาส ดังนี้

ไตรมาสที่	เป้าหมายการเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุน สะสม ณ สิ้นไตรมาส (%)	เป้าหมายการเบิกจ่ายรายจ่ายภาพรวม สะสม ณ สิ้นไตรมาส (%)
1	10.00	20.00
2	35.00	44.00
3	61.00	68.00
4	72.00	93.00

การกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 และเงินโครงการลงทุนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ข้างต้นพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 คาดว่าจะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลสืบเนื่องจากแนวโน้มเศรษฐกิจโลกที่ปรับตัวดีขึ้น ประกอบกับผลการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะที่ผ่านมา

(2) การลดเป้าหมายรายจ่ายของงบประมาณเพื่อเข้าสู่งบประมาณสมดุลภายในระยะเวลา 5 ปี ที่เน้นการให้ความสำคัญกับคุณภาพของงานเพิ่มขึ้น

(3) เนื่องจากวงเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุนของปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 มีจำนวนเพิ่มขึ้น และเมื่อรวมเงินโครงการลงทุนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ที่จะเบิกจ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 จะทำให้จำนวนเงินในระบบเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ดังนั้นการกำหนดเป้าหมายรายจ่ายลงทุนและรายจ่ายภาพรวมจะต้องปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์เศรษฐกิจ

1.2 ให้นำอัตราการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุน อัตราการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายภาพรวม และการเบิกจ่ายเงินโครงการลงทุนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ตามเป้าหมายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดเป็นตัวชี้วัดในคำรับรองการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ

2. แนวทางการดำเนินงานของส่วนราชการ จังหวัด และรัฐวิสาหกิจ

2.1 ให้ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548 โดยเร่งดำเนินการโอนจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของแผนงบประมาณ แผนงบประมาณในเชิงบูรณาการ ผลผลิตหรือโครงการ ประเภทงบรายจ่าย และรายการในงบรายจ่ายที่ต้องดำเนินการในเขตพื้นที่จังหวัด ยกเว้นบุคคลากรประเภทเงินเดือนและค่าจ้างประจำ ไปยังสำนักเบิกส่วนภูมิภาคนั้น ๆ ตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนดไว้โดยไม่ชักช้าแต่อย่างช้าไม่เกิน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

2.2 ให้ส่วนราชการทำแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานงบประมาณกำหนดภายใต้วงเงินงบประมาณที่ได้รับตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 โดยกำหนดให้ส่วนราชการปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงินให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในระบบ GFMS ภายในไตรมาสที่ 3 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 เพื่อใช้ในการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของส่วนราชการและการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผน ทั้งนี้ การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ให้ส่วนราชการเร่งดำเนินการกรณียกรายการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณที่ต้องทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณโดยส่งเรื่องให้สำนักงานงบประมาณ ภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2554

สำหรับโครงการลงทุนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการบันทึกแผนการใช้จ่ายเงินตามระบบ Projects Financial Monitoring System (PFMS) ภายหลังจากที่ได้รับจัดสรรเงินแล้ว และ/หรือลงนามในสัญญาแล้ว

2.3 การเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงิน

2.3.1 ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดกำกับหน่วยงานในสังกัดให้ปฏิบัติตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินอย่างเคร่งครัด

2.3.2 ให้ส่วนราชการ จังหวัด และรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานในการเร่งรัดการใช้จ่ายเงินในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

2.3.3 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายให้คลังจังหวัดดำเนินการเร่งรัดการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานในจังหวัดเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย

3. แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานกลาง

3.1 ให้กรมบัญชีกลางรายงานผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 และเงินโครงการลงทุนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และมาตรการที่ควรดำเนินการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นรายไตรมาส

3.2 ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รายงานผลการใช้จ่ายเงิน และปัญหาอุปสรรคขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาลงอุปสรรคดังกล่าว ให้คณะกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐเป็นรายไตรมาส

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0506/ว 171 ลงวันที่ 24 กันยายน 2553

เรื่อง แนวทางการจัดสรรเงินรางวัล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 สำหรับส่วนราชการ จังหวัด และสถาบันอุดมศึกษาที่ได้จัดทำ คำรับรองการปฏิบัติราชการและประเมินผลการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2553 ลงมติว่า

1. รับทราบผลการประเมินการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ จังหวัด และสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ที่สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้อง และมีความสมบูรณ์แล้ว และกรอบการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ จังหวัด และสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

2. เห็นชอบในหลักการให้นำเงินเหลือจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ของส่วนราชการ จังหวัด และสถาบันอุดมศึกษาที่ได้จัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ และประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 เพื่อใช้สำหรับการจัดสรรเงินรางวัลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ.ร. กำหนด โดยให้ส่วนราชการ จังหวัด และสถาบันอุดมศึกษาที่มีเงินงบประมาณเหลือจ่ายได้มีการดำเนินการกันเงินงบประมาณเหลือจ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ไว้เบิกจ่ายเหลือปีกรณีไม่มีหนี้ผูกพันเพื่อนำมาจัดสรรเป็นเงินรางวัลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 และสามารถโอนเปลี่ยนแปลงรายการเงินงบประมาณเหลือจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ไปตั้งจ่ายในรายการเงินรางวัลสำหรับผู้ปฏิบัติของหน่วยงานเพื่อใช้สำหรับการจัดสรรเป็นเงินรางวัล โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณเป็นราย ๆ ไป ทั้งนี้ เป็นการผ่อนผันวิธีปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมตามมติคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ครั้งที่ 6/2553 เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2553 ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยเงินเหลือจ่ายดังกล่าว ควรเป็นเงินเหลือจ่ายที่ส่วนราชการได้ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์แล้วมีเงินเหลืออย่างแท้จริง รวมทั้งต้องไม่มีหนี้ค่าสาธารณูปโภคค้างชำระและต้องมีงบประมาณเพียงพอสำหรับเงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) ส่วนราชการจึงจะสามารถดำเนินการกันเงินงบประมาณเหลือจ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ไว้เบิกจ่ายเหลือปี เพื่อนำมาจัดสรรเป็นเงินรางวัลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ได้ตามความเห็นของสำนักงบประมาณด้วย

3. มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายไทรรงค์ สุวรรณศรี) และ ก.พ.ร. รับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี ไปพิจารณาแนวทางการดำเนินการกรณีส่วนราชการมีผลการประเมินการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการอยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับการจัดสรรเงินรางวัล แต่ส่วนราชการนั้นไม่มีเงินเหลือจ่ายหรือมีอยู่ไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ได้ และกรณีส่วนราชการมีผลการประเมินการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการอยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับการจัดสรรเงินรางวัล และส่วนราชการนั้นมีเงินเหลือจ่ายอยู่อย่างเพียงพอ แต่ปรากฏว่าเงินเหลือจ่ายดังกล่าวมีเหลืออยู่เนื่องจากส่วนราชการยังมิได้ดำเนินการหรือมีความล่าช้าในการดำเนินงานปกติประจำปีของส่วนราชการตามที่ได้รับ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีไว้ ทั้งนี้ การจะขอใช้เงินงบกลางมาจัดสรรเป็นเงินรางวัลแก่ส่วนราชการอาจมีปัญหาความไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการใช้เงินงบกลางด้วย

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0506/ว 173 ลงวันที่ 29 กันยายน 2553

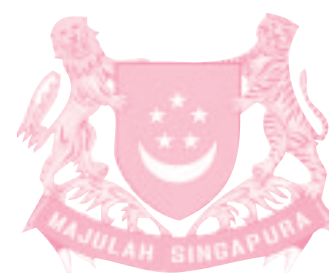
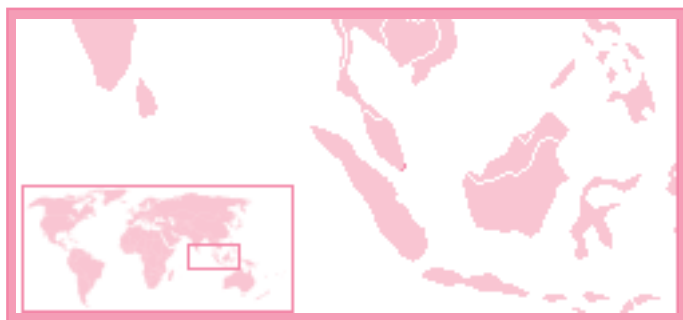
รู้รอบโลก

Worldtraveller

กระบวนการตัดสินใจของ คณะรัฐมนตรีประเทศสิงคโปร์

หากกล่าวถึงประเทศสิงคโปร์ ผู้อ่านทุกท่านคงนึกถึงประเทศที่เป็นเกาะเล็ก ๆ แต่มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการเป็นที่ยอมรับว่ามีกฎหมายที่เข้มงวดมาก ซึ่งเสียงในทั้งสองด้านของประเทศสะท้อนให้เห็นว่าประเทศสิงคโปร์มีการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ และสามารถผลักดันนโยบายต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม รู้รอบโลกฉบับนี้จึงขอพาผู้อ่านทุกท่านไปรู้จักกับกระบวนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีของประเทศสิงคโปร์ และหน่วยงานสนับสนุนที่สำคัญ 2 หน่วยงาน คือ สถาบัน Lee Kuan Yew School of Public Policy ซึ่งทำหน้าที่เป็นคลังสมองด้านวิชาการและศึกษาความเป็นไปได้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสำนักงานคณะรัฐมนตรี ซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนด้านการจัดประชุมและการเผยแพร่มติคณะรัฐมนตรีไปสู่การปฏิบัติ

การกำหนดนโยบายสาธารณะ

การกำหนดนโยบายสาธารณะที่สำคัญหรือมีผลกระทบสูง ส่วนราชการของประเทศสิงคโปร์จะมีการทำวิจัย เพื่อศึกษาข้อดี-ข้อเสีย ผลกระทบ และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยหน่วยงานสำคัญที่ทำหน้าที่ดังกล่าวคือ **สถาบัน Lee Kuan Yew School of Public Policy**

บทบาทของสถาบัน Lee Kuan Yew School of Public Policy แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ การเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐ โดยเปิดสอนหลักสูตรด้านรัฐประศาสนศาสตร์และการบริหารงานภาครัฐในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และได้รับทุนการศึกษาจากทางสถาบันฯ โดยในบางหลักสูตรมีการทำสัญญาแลกเปลี่ยนนักศึกษากับมหาวิทยาลัยของประเทศต่าง ๆ อาทิ Columbia University, London School of Economics and Political Science และ The Institut d' Etudes Politiques de Paris นอกจากนี้ยังได้เปิดหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น หลักสูตรสำหรับผู้บริหาร และจัดหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศสิงคโปร์และของต่างประเทศด้วย

บทบาทที่สำคัญอีกด้านหนึ่งคือการเป็นหน่วยงานวิจัยให้กับรัฐบาล โดยสถาบันฯ ได้มีหน่วยงานวิจัยในด้านต่าง ๆ อาทิ The Centre on Asia and Globalization, The Information and Innovation Policy Research Centre, Asia Competitiveness Institute และ The Institute of Policy Studies ซึ่งหน่วยงานวิจัยเหล่านี้มีภารกิจหลักในการศึกษาวิจัยตามประเด็นต่าง ๆ ที่รัฐบาลกำหนด รวมถึงศึกษาข้อดี-ข้อเสีย ความเป็นไปได้ในการดำเนินนโยบายต่าง ๆ รวมถึงการแก้ปัญหาที่อาจเกิดจากนโยบายดังกล่าว โดยได้รับงบประมาณจากรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลอาจไม่เผยแพร่ผลการวิจัยทุกเรื่องหรือทุกประเด็น แต่จะเลือกเผยแพร่เรื่องที่เป็นประเด็นสำคัญหรือมีผลกระทบมาก โดยจะเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ พร้อมทั้งเปิดรับฟังความคิดเห็นด้วย ซึ่งวัฒนธรรมในการให้ความเห็นเชิงนโยบายของสิงคโปร์ จะเป็นการให้ความเห็นพร้อมข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา (policy recommendation) จึงมักไม่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างนักวิชาการกับฝ่ายการเมือง

การจัดทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

เมื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่องศึกษาผลกระทบ รวมถึงข้อดี-ข้อเสียของนโยบายที่ต้องการดำเนินการแล้ว จะต้องขอความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เรียบเรียงก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งส่วนราชการเจ้าของเรื่องอาจจะต้องจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายครั้งเพื่อหาข้อยุติและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนก่อนจัดทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งบันทึกเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีจะต้องมีความยาวไม่เกิน 4 หน้ากระดาษ โดยจะต้องระบุความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และขอเสนอให้ชัดเจน พร้อมทั้งส่งให้สำนักงานคณะรัฐมนตรีล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 สัปดาห์ก่อนวันประชุมคณะรัฐมนตรี และเมื่อสำนักงานคณะรัฐมนตรีได้รับเรื่องและตรวจสอบความถูกต้องของเรื่องเรียบร้อยแล้วจะส่งเรื่องดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีและผู้เข้าร่วมประชุมต่อไป

การประชุมคณะรัฐมนตรีของประเทศไทยจะไม่มีการออกวาระการประชุมในลักษณะเดียวกับประเทศไทย โดยเมื่อสำนักงานคณะรัฐมนตรีตรวจสอบความถูกต้องของเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีของส่วนราชการแล้ว จะส่งให้ผู้เข้าร่วมประชุมเป็นรายชื่อเรื่องในทันที และก่อนวันประชุม 1 วัน จะแจ้งรายชื่อเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในครั้งนั้น (business list) ให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบและจัดเตรียมข้อมูลและเอกสารที่ส่งให้ก่อนหน้านั้น โดยเรื่องที่กำหนดให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ได้แก่ กฎหมาย การแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญนโยบายด้านการเงิน รวมทั้งนโยบายสำคัญต่าง ๆ และนโยบายที่มีผลกระทบสูง

การประชุมคณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีของประเทศไทยจะประชุมทุกสัปดาห์ในช่วงบ่ายของวันพฤหัสบดีหรืออาจเปลี่ยนแปลงได้ตามคำสั่งการของนายกรัฐมนตรี โดยการประชุมดังกล่าวมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีผู้เข้าร่วมคือรัฐมนตรี จำนวน 20 คน และเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยรัฐมนตรีของแต่ละกระทรวงจะเป็นผู้นำเสนอและชี้แจงเรื่องที่ส่วนราชการในสังกัดเสนอ

หลักของการประชุมคณะรัฐมนตรีประเทศไทยคือ จะไม่มีการนำเรื่องที่ยังไม่ถามความเห็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือเรื่องที่ยังไม่มีข้อยุติหรือในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เพราะจะก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างการประชุม ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของส่วนราชการเจ้าของเรื่องในการถามความเห็นและหาข้อยุติในประเด็นต่าง ๆ แล้วจึงเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

การแจ้งมติคณะรัฐมนตรีและการจัดทำรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี

ในระหว่างการประชุมคณะรัฐมนตรี เลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้จัดรายงานการประชุมเพียงคนเดียว และเมื่อเสร็จการประชุมจะมีการแจ้งมติคณะรัฐมนตรีไปยังผู้ที่ต้องดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเท่านั้น โดยสำนักงานคณะรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบเก็บเอกสารมติคณะรัฐมนตรี

การติดตามผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี

การติดตามการดำเนินโครงการหรือนโยบายสำคัญของประเทศสิงคโปร์ ส่วนราชการที่เป็นเจ้าภาพของโครงการหรือนโยบายดังกล่าวจะเป็นผู้ติดตาม เฝ้าระวังการดำเนินการ และรายงานให้นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีทราบ

การทำงานของสำนักงานคณะรัฐมนตรี ประเทศสิงคโปร์

สำนักงานคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นฝ่ายเลขานุการของการประชุมคณะรัฐมนตรีและสนับสนุนการบริหารงานของคณะรัฐมนตรี มีเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นข้าราชการประจำที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดี จากการแนะนำของคณะรัฐมนตรีเป็นผู้บริหารสูงสุด เลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาโดยตรงของนายกรัฐมนตรี และมีผู้อำนวยการอาวุโสเป็นผู้ช่วยในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขาธิการนายกรัฐมนตรีด้วยอีกตำแหน่งหนึ่ง

สำนักงานคณะรัฐมนตรีของสิงคโปร์เป็นหน่วยงานขนาดเล็ก มีเจ้าหน้าที่ทั้งหมดเพียง 11 คน ทำหน้าที่ในการตรวจสอบความถูกต้องของเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี และขอความเห็นจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในกรณีที่ว่าส่วนราชการเจ้าของเรื่องดำเนินการไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ส่งเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีให้ผู้เข้าร่วมประชุม จัดการประชุมคณะรัฐมนตรี รวมถึงจัดทำแจ้งและจัดเก็บมติคณะรัฐมนตรี และติดตามการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีด้วย

กล่าวโดยสรุปคือในการกำหนดนโยบายและการบริหารราชการแผ่นดินของสิงคโปร์จะดำเนินการโดยมีส่วนราชการเจ้าของเรื่องเป็นเจ้าภาพหลักตั้งแต่เรื่องการศึกษาวิจัยความเป็นไปได้ของนโยบาย การถามความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนข้อมูล การตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี การนำมติคณะรัฐมนตรีไปปฏิบัติ และติดตามผลการดำเนินการเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

เรื่องสำคัญที่ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา

ราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติ

เรื่อง พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553

กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ สิทธิเรื่องเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุแห่งชาติ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมจากรัฐ

เล่ม 127 ตอนที่ 56 ก วันที่ 15 กันยายน 2553 หน้า 1

เรื่อง พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2553

ให้ยุบสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติและเปลี่ยนเป็นกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

เล่ม 127 ตอนที่ 58 ก วันที่ 23 กันยายน 2553 หน้า 1

พระราชกฤษฎีกา

เรื่อง พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 501) พ.ศ. 2553

ยกเว้นภาษีเงินได้ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์ให้แก่ลูกค้า ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และสำนักหักบัญชีสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสำหรับเงินได้ รายรับ และการกระทำตราสารอันเนื่องมาจากการโอนหรือรับโอนหลักทรัพย์ที่เป็นประกันในการปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

เล่ม 127 ตอนที่ 54 ก วันที่ 7 กันยายน 2553 หน้า 7

กฎกระทรวง

เรื่อง กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี พระชนมายุ 84 พรรษา พ.ศ. 2553
ให้จัดทำเหรียญกษาปณ์เงินราคาแปดร้อยบาท หนึ่งชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว (ทองแดงผสมนิกเกิล) ราคาสี่สิบบาท หนึ่งชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสองสี (สีขาและสีทอง) ราคาสิบบาท หนึ่งชนิด

เล่ม 127 ตอนที่ 53 ก วันที่ 3 กันยายน 2553 หน้า 27

เรื่อง กฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. 2553
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัญชี การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ตลอดจนคำตอบแทนของคณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง

เล่ม 127 ตอนที่ 54 ก วันที่ 7 กันยายน 2553 หน้า 13

เรื่อง กฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยความผิดที่มีโทษทางอาญา พ.ศ. 2553
กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีในการดำเนินการไกล่เกลี่ยบรรเทาความผิดที่มีโทษทางอาญาที่เกิดขึ้นในเขตอำเภอ ที่เป็นความผิดอันยอมความได้และมีโทษเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ

เล่ม 127 ตอนที่ 54 ก วันที่ 7 กันยายน 2553 หน้า 22

กฎ ก.พ.

เรื่อง กฎ ก.พ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการการให้บำเหน็จความชอบ การกันเป็นพยาน การลดโทษ และการให้ความคุ้มครองพยาน พ.ศ. 2553

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้บำเหน็จความชอบ การกันเป็นพยาน การลดโทษ และการให้ความคุ้มครองพยานสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญที่ให้ข้อมูลต่อผู้บังคับบัญชาหรือให้อยู่คำในฐานะพยานอันเป็นประโยชน์ และเป็นผลดียิ่งต่อทางราชการ

เล่ม 127 ตอนที่ 57 ก วันที่ 17 กันยายน 2553 หน้า 19

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน พ.ศ. 2553
กำหนดเพื่อยกระดับคุณภาพเยาวชนให้สามารถสร้างความรู้ ทักษะการเรียนรู้ มีระบบการจัดการความรู้ การถ่ายทอดความรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทุกภาคส่วนของสังคม

เล่ม 127 ตอนพิเศษ 107 ง วันที่ 8 กันยายน 2553 หน้า 6

ประกาศ

เรื่อง ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดวันสำคัญและเวลาที่ต้องหยุดทำการมาสัตว์
กำหนดให้หยุดทำการมาสัตว์ในวันโกนหรือวันก่อนวันพระหนึ่งวัน (18.00-24.00 น.) วันพระ (00.01-24.00 น.) วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ไม่ตรงกับวันพระ (00.01-24.00 น.) และวันเฉลิมพระชนมพรรษา (00.01-24.00 น.)

เล่ม 127 ตอนพิเศษ 110 ง วันที่ 16 กันยายน 2553 หน้า 6

มุมมองความเห็น

นกกะจิบ

ความคิดไร้ขีดจำกัด

ปฏิจิตความคิดเพื่อพลิกโฉมองค์กร

“ความคิดไร้ขีดจำกัด ปฏิจิตความคิดเพื่อพลิกโฉมองค์กร” บทความเขียนโดยปานจิต จินดากุล กล่าวถึงการนำเสนอวิธีการที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงองค์กรเพื่อให้มีขีดสมรรถนะสูงและสามารถรองรับการแข่งขันของ Alan G. Robinson และ Dean M. Schroeder ไว้ได้อย่างน่าสนใจ ผู้เขียนขอสรุปความบางตอนพอให้เห็นภาพของความคิดไร้ขีดจำกัดที่ทั้งสองท่านได้นำเสนอไว้ ซึ่งเป็นเทคนิคง่าย ๆ ที่หลายคนอาจคิดไม่ถึง ก็คือ การเก็บเกี่ยวความคิดของบุคลากรภายในองค์กรของตนเองมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับผู้บริหารก็คือทำอย่างไรที่บุคลากรจะยอมหยิบยื่นความคิดดี ๆ ให้กับองค์กร และองค์กรจะทำอย่างไร เพื่อพัฒนาความคิดเล็ก ๆ เหล่านั้นให้กลายเป็นความคิดใหญ่ ๆ

สิ่งแรกที่ควรเริ่มทำคือการปฏิจิตความคิดจากการบริหารรูปแบบเดิมที่ผู้บังคับบัญชามักเป็นทั้งผู้วางแผนและสั่งการ ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นเพียงผู้รับคำสั่งไปปฏิบัติ วิธีการนี้ผู้ปฏิบัติจะไม่มีการเรียนรู้ที่จะทำในสิ่งใหม่ ๆ และไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากถูกกำหนดให้อยู่ในกรอบที่จำกัด ในทางตรงกันข้ามพบว่า องค์กรสมัยใหม่ที่ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารเป็นเพียงผู้ให้นโยบาย หรือแนวทาง และคอยให้การสนับสนุนเป็นผู้อยู่เบื้องหลัง รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะในยามที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือ การปรับเปลี่ยนแนวคิดนี้จึงถือเป็นการปฏิจิตเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ถ้าทำได้ก็จะเกิดประโยชน์เป็นอย่างมาก สิ่งหนึ่งที่ผู้บริหารต้องมีก็คือความเชื่อว่าความคิดเล็ก ๆ เป็นพื้นฐานของการก้าวสู่การเป็นความคิดใหญ่ และสร้างความได้เปรียบทางด้านการแข่งขัน การยอมรับความคิดเล็ก ๆ ทุกความคิดจะเป็นการเปิดทางทางความคิดและนำไปสู่การต่อยอดความคิดแบบไร้ขีดจำกัด

ความคิดในที่นี้หมายถึงกลไกหนึ่งของกระบวนการทำงานซึ่งสามารถช่วยปรับปรุง พัฒนาวิธีการทำงานให้ดีขึ้นได้ เพราะถ้าองค์กรใดขาดความสามารถในการค้นหาความคิดใหม่ ๆ ย่อมทำให้องค์กรเสื่อมถอย ล้าหลัง ดังนั้น องค์กรต้องยอมเปิดรับความคิดทุกความคิด แม้ว่าความคิดนั้นจะเล็กน้อยแค่ไหนก็ตาม หากความคิดนั้นผ่านการบ่มเพาะอย่างเหมาะสมแล้วอาจเจริญงอกงาม เป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่ดีกว่าก็เป็นได้

รู้ รัก ภาษาไทย

กราบ

กราบ เป็นท่าแสดงความเคารพสูงสุดด้วยวิธีนั่งคุกเข่าหรือพับเพียบ ประนมมือขึ้นให้นิ้วหัวแม่มือจรดปลายจมูก แล่น้อมศีรษะลงจรดพื้น เมื่อ**กราบบุคคล** เช่น **กราบญาติผู้ใหญ่** มักจะกราบลงที่ตักหรือกราบที่มือถ้าเป็นการ**กราบศพ**จะกราบลงที่พื้นหน้าศพนั้น การ**กราบบุคคล**หรือ**กราบศพ** ไม่ต้องแบมือ

การ**กราบพระพุทธรูป**หรือ**พระภิกษุ** ผู้กราบต้องนั่งคุกเข่าหรือนั่งพับเพียบ ประนมมือขึ้นให้นิ้วหัวแม่มือจรดหว่างคิ้ว แล่น้อมศีรษะลงจรดพื้น พร้อมแบมือทั้งสองคว่ำลงกับพื้นและกราบลงเช่นนี้ 3 ครั้ง

ไหว้

ไหว้ เป็นการแสดงความเคารพด้วยการยกมือทั้งสองขึ้นประนม แขนแนบลำตัว ท่าไหว้ของคนไทยเป็นท่าที่งดงาม แสดงความอ่อนน้อม จึงต้องไม่ลุกลน ไม่รีบร้อน

การไหว้ของคนไทยมักถือกันว่า เมื่อ**ไหว้พระ ไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์** จะยกมือที่ประมนั้นให้หัวแม่มือจรดหว่างคิ้ว เมื่อ**ไหว้ผู้ใหญ่**ให้ยกมือขึ้นจรดหัวแม่มือจรดที่ปลายจมูก ถ้า**รับไหว้ผู้น้อย**ให้ยกมือเพียงระดับอก ขณะไหว้ไม่จำเป็นต้องย่อตัวหรือชักเท้าไปข้างหลัง ท่าไหว้ที่งดงามนั้น ผู้ไหว้ต้องยืนตัวตรงแล่น้อมศีรษะลงมาช้า ๆ พองาม ต้องมีระยะเวลาพอที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นการเคารพ

คัดลอกจากหนังสือ “รู้ รัก ภาษาไทย” เล่ม 1 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

ท้องถิ่นควรรู้

เนื่องด้วยการออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 มีเหตุผลเพื่อให้แต่ละท้องถิ่นมีการประกอบธุรกิจให้บริการสถานที่พักขนาดเล็กเป็นรายได้เสริมอันเป็นกิจการเพื่อที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น รวมทั้งเผยแพร่และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น จึงกำหนดให้สถานที่พักขนาดเล็กซึ่งมีห้องพักไม่เกิน 4 ห้อง และมีจำนวนผู้พักไม่เกิน 20 คน ซึ่งจัดตั้งเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นโดยมีค่าตอบแทน อันมีลักษณะเป็นการประกอบการเพื่อหารายได้เสริมและได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบ สถานที่พักดังกล่าวจะไม่อยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยโรงแรม ดังนั้น หากเข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าว นายทะเบียนผู้รับแจ้งย่อมมีหน้าที่ต้องออกไปรับแจ้งให้กับผู้แจ้ง และการรับแจ้งของนายทะเบียนตามกฎหมายฉบับนี้ ไม่ได้หมายความว่า เป็นการยอมรับสิทธิในการเข้าไปก่อสร้างสถานที่พักในที่ดินของรัฐหรือของบุคคลอื่นได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น หากมีการฝ่าฝืนกฎหมายเฉพาะใดก็ต้องดำเนินการตามกฎหมายนั้นต่อไป

เรื่องเสรีที่ 551/2553

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การออกไปรับแจ้งสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรม
ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ที่ มท 0307.6/5024 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2553 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ ดังนี้

1. กฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 กำหนดให้สถานที่พักที่มีห้องพักในอาคารเดียวกันหรือหลายอาคารไม่เกินสี่ห้อง และมีผู้พักรวมกันไม่เกินยี่สิบคน โดยมีค่าตอบแทนและมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริม ไม่เป็นโรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแบบหนังสือแจ้งและแบบหนังสือรับแจ้งแล้ว

2. กรมการปกครองได้รับข้อหาหรือจากจังหวัดตราว่า การรับแจ้งสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรม แม้จะไม่ใช่ถือว่าเป็นการออกใบอนุญาตแต่ก็ต้องนำเรื่องสถานที่ตั้งมาประกอบการพิจารณาด้วย มิใช่พิจารณาแต่เฉพาะจำนวนห้องพัก จำนวนผู้พัก และการเป็นรายได้เสริมตามกฎหมายกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 สถานที่พักใดแม้เข้าลักษณะเป็นสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรม แต่หากปลูกสร้างในที่ดินซึ่งไม่มีเอกสารสิทธิ หรือในที่ดินที่ไม่มีสิทธิเข้าไปดำเนินการได้โดยชอบ นายทะเบียนย่อมไม่สามารถออกใบรับแจ้งให้ได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนายทะเบียนไม่สามารถออกใบรับแจ้งให้กับสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรมซึ่งปลูกสร้างในที่ดินมือเปล่า (ก.บ.ท. 5) หรือที่ดินซึ่งอยู่ระหว่างการพิสูจน์สิทธิกับกรมธนารักษ์ หรือปลูกสร้างในคลองสาธารณะประโยชน์ ทะเล เขตป่าไม้ เขตอุทยานแห่งชาติ หรือแดนกรรมสิทธิ์ของเอกชนรายอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตได้ ทั้งนี้ หากออกใบรับแจ้งให้ อาจนำไปสู่การยอมรับการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ความเห็นของจังหวัดตราถูกต้องหรือไม่

3. กรมการปกครองพิจารณาแล้ว มีความเห็นเป็นสองฝ่าย

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า การรับแจ้งสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรมแม้จะไม่ใช่ถือว่าเป็นการออกใบอนุญาตแต่ก็ต้องนำเรื่องสถานที่ตั้งมาประกอบการพิจารณาด้วย มิใช่พิจารณาแต่เฉพาะจำนวนห้องพัก จำนวนผู้พัก และการเป็นรายได้เสริมตามกฎหมายกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 สถานที่พักใดแม้เข้าลักษณะเป็นสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรม แต่หากปลูกสร้างในที่ดินซึ่งไม่มีเอกสารสิทธิ หรือในที่ดินที่ไม่มีสิทธิเข้าไปดำเนินการได้โดยชอบ นายทะเบียนย่อมไม่สามารถออกใบรับแจ้งให้ได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนายทะเบียนไม่สามารถออกใบรับแจ้งให้กับสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรมซึ่งปลูกสร้างในที่ดินมือเปล่า (ก.บ.ท. 5) หรือที่ดินซึ่งอยู่ระหว่างการพิสูจน์สิทธิกับกรมธนารักษ์ หรือปลูกสร้างในคลองสาธารณะประโยชน์ ทะเล เขตป่าไม้ เขตอุทยานแห่งชาติ หรือแดนกรรมสิทธิ์ของเอกชนรายอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตได้ ทั้งนี้ หากออกใบรับแจ้งให้ อาจนำไปสู่การยอมรับการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า การรับแจ้งสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรมถือว่าเป็นการรับแจ้งเพื่อควบคุมสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรม ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่ได้ออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม ไม่มีหลักเกณฑ์เรื่องอาคารที่อนุญาต เป็นเรื่องที่มีการรับแจ้งไว้เท่านั้น ไม่เป็นการรับรองสิทธิตามกฎหมายอื่น หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า สถานที่พักดังกล่าวปลูกสร้างในที่ดินมือเปล่า (ก.บ.ท. 5) หรือที่ดินซึ่งอยู่ระหว่างการพิสูจน์สิทธิกับกรมธนารักษ์ หรือแดนกรรมสิทธิ์ของเอกชนรายอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตได้ สำหรับการปลูกสร้างในคลองสาธารณะประโยชน์ ทะเล เขตป่าไม้ เขตอุทยานแห่งชาติ นายทะเบียนสามารถออกใบรับแจ้งให้ได้โดยให้หมายเหตุว่าสถานที่พักแห่งนี้อยู่ในเขตพื้นที่สาธารณะประโยชน์ เขตป่าไม้ เขตอุทยานแห่งชาติ แล้วแจ้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ๆ ดำเนินคดีและผลักดันต่อไป

4. กรมการปกครองได้นำข้อหาดังกล่าวเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณา โดยคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ 1 พิจารณาแล้ว เห็นว่า ความในข้อ 1 ของกฎหมายกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 บัญญัติให้สถานที่พักที่มีห้องพักในอาคารเดียวกันหรือหลายอาคารไม่เกินสี่ห้อง มีผู้พักรวมกันไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใด โดยมีค่าตอบแทน อันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริมและได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ไม่เป็นโรงแรมตาม (3) ของบทนิยามคำว่า “โรงแรม” ในมาตรา 4 ก็ด้วยเจตนารมณ์ที่เห็นว่า ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้รับความนิยมมากขึ้น ในแต่ละท้องถิ่นมีการประกอบธุรกิจให้บริการสถานที่พักขนาดเล็กเป็นรายได้เสริมอันเป็นกิจการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น รวมทั้งเผยแพร่และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการประกอบกิจการดังกล่าว สมควรกำหนดให้สถานที่พักขนาดเล็กที่มีห้องพักไม่เกินสี่ห้องและมีจำนวนผู้พักไม่เกินยี่สิบคนซึ่งให้บริการเพื่อหารายได้เสริม ไม่เป็นโรงแรมตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ตามเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ หมายความว่า ผู้ประกอบกิจการสถานที่พักที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรมฯ กำหนดและได้ยื่นแบบหนังสือแจ้งสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรมพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อนายทะเบียน เมื่อนายทะเบียนได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เห็นว่าถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ก็จะออกหนังสือรับแจ้งให้เพื่อแสดงให้เห็นว่าสถานที่พักนั้นไม่เป็นโรงแรม เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีเจตนารมณ์ที่จะส่งเสริมการประกอบธุรกิจให้บริการสถานที่พักขนาดเล็กเป็นรายได้เสริมอันเป็นกิจการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องควบคุมเกี่ยวกับเรื่องสถานที่ตั้งของสถานที่พักอย่างเคร่งครัด เป็นเพียงแต่การกำกับดูแลกิจการเท่านั้น นายทะเบียนจึงไม่ต้องใช้ดุลพินิจในการพิจารณาว่าสมควรอนุญาตหรือไม่

เมื่อสถานที่พักไม่เป็นโรงแรมตาม (3) ของบทนิยามคำว่า “โรงแรม” แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องนำเงื่อนไขตามข้อ 2 ถึงข้อ 22 แห่งกฎกระทรวง มาใช้บังคับกับการรับแจ้งแต่อย่างใด กรณีตามที่จังหวัดตราหรือหากปรากฏข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่า กรณีเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว นายทะเบียนก็ต้องพิจารณาออกใบรับแจ้งให้ และหากพบว่าสถานที่พักไม่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายอื่นก็ต้องพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป และกรมการปกครองได้แจ้งให้จังหวัดตราถือปฏิบัติตามแนวทางของคณะกรรมการร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยแล้ว แต่ผลการปฏิบัติยังมีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเห็นว่าการรับแจ้งสถานที่พักในเขตพื้นที่สาธารณประโยชน์ เขตป่าไม้ เขตอุทยานแห่งชาติ ผู้รับแจ้งจะมีความผิดตามกฎหมายนั้น ๆ หรือไม่

5. กรมการปกครองพิจารณาแล้ว เห็นว่า เนื่องจากเรื่องดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายซึ่งยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และอาจมีผลกระทบต่อกระบวนการพิจารณาทางปกครอง จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อวินิจฉัยเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 5) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทยโดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า การที่ข้อ 1 แห่งกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 กำหนดให้สถานที่พักขนาดเล็กซึ่งมีห้องพักไม่เกินสี่ห้องและมีจำนวนผู้พักไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นโดยมีค่าตอบแทนอันเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริมและได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด ไม่เป็นโรงแรมนั้น มีเจตนารมณ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่น รวมทั้งเผยแพร่และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังจะเห็นได้จากเหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงนี้และเมื่อผู้ประกอบการแจ้งให้นายทะเบียนทราบแล้ว สถานที่พักดังกล่าวจะไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยโรงแรม ซึ่งนายทะเบียนไม่จำเป็นต้องพิจารณาเกี่ยวกับลักษณะสถานที่ตั้งตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551

ดังนั้น ในกรณีที่มีผู้มาแจ้งการประกอบกิจการสถานที่พักที่มีจำนวนห้องพักในอาคารเดียวกันหรือหลายอาคารรวมกัน ไม่เกินสี่ห้อง และมีจำนวนผู้พักรวมกันทั้งหมดไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทนอันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริมต่อนายทะเบียนตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ว่ามีรายละเอียดครบถ้วนตามแบบที่กำหนดไว้แล้ว นายทะเบียนย่อมมีหน้าที่ต้องออกใบรับแจ้งให้กับผู้แจ้งต่อไป สำหรับประเด็นที่มีข้อสงสัยว่า ถ้าผู้แจ้งได้กระทำการฝ่าฝืนโดยปลูกสร้างสถานที่พักในที่ดินมือเปล่า (ภ.บ.ท. 5) หรือที่ดินซึ่งอยู่ระหว่างการพิสูจน์สิทธิกับกรมธนารักษ์ หรือปลูกสร้างในคลองสาธารณะประโยชน์ทะเล เขตป่าไม้ เขตอุทยานแห่งชาติ หรือแดนกรรมสิทธิ์ของเอกชนรายอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต การที่นายทะเบียนออกใบรับแจ้งให้อาจนำไปสู่การยอมรับการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและผู้รับแจ้งต้องรับผิดชอบนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 5) เห็นว่า การรับแจ้งตามข้อ 1 แห่งกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรมฯ เป็นเพียงการยกเว้นให้สถานที่พักดังกล่าวไม่เป็นโรงแรมเท่านั้น ไม่ได้หมายความว่า เป็นการยอมรับสิทธิในการเข้าไปก่อสร้างสถานที่พักในที่ดินของรัฐหรือของบุคคลอื่นได้โดยชอบด้วยกฎหมาย และหากมีการฝ่าฝืนกฎหมายเฉพาะใดก็จะต้องมีการดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นต่อไป จึงไม่เป็นเหตุให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งต้องรับผิดชอบตามกฎหมายแต่อย่างใด

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน 2553

เตาไฟฟ้าอเนกประสงค์

นวัตกรรมรอบโลก

TATSU

คงปฏิเสธไม่ได้ว่าเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วยทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในปัจจุบันดีขึ้น สะดวกสบายมากขึ้น และช่วยทำให้ข้อจำกัดบางอย่างหมดไป นวัตกรรมรอบโลกฉบับนี้จะขอเอาใจผู้ที่ชื่นชอบการทำอาหารแต่มีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ โดยเฉพาะสำหรับอุปกรณ์ประเภทเตาประกอบอาหารด้วยแล้วนั้น การจะตัดสินใจว่าควรซื้อเตาแบบใดชนิดใด ปัจจัยหนึ่งในนั้นคือเรื่องของขนาด เพราะเตาประกอบอาหารส่วนมากมีขนาดค่อนข้างใหญ่และต้องวางอยู่แบบถาวร ทำให้สูญเสียพื้นที่ส่วนหนึ่งภายในห้องครัวไป อย่างไรก็ตาม ปัญหาเหล่านี้กำลังจะหมดไปเพราะความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้มีผู้คิดค้นเตาประกอบอาหารที่จะช่วยทำให้พื้นที่การใช้งานมีประโยชน์เพิ่มมากขึ้น โดยในที่นี้จะขอเรียกว่า “เตาไฟฟ้าอเนกประสงค์”

เตาไฟฟ้าอเนกประสงค์ได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองผู้ใช้งานที่ไม่มีพื้นที่ใช้สอยในครัวมากนัก โดยเตาไฟฟ้างดกล่าวประกอบไปด้วยแผงควบคุมการทำงานและแผ่นทำความร้อนซึ่งทำด้วยซิลิคอนชนิดพิเศษที่สามารถทนความร้อนได้สูงและไม่ละลายเมื่อโดนความร้อน นอกจากนี้คุณสมบัติดังกล่าวนี้ สิ่งที่พิเศษอย่างมากสำหรับเตาไฟฟ้าอเนกประสงค์คือแผ่นทำความร้อนสามารถม้วนเก็บได้เมื่อไม่ต้องการใช้และจะเปลี่ยนพื้นที่บริเวณดังกล่าวให้เป็นพื้นที่ใช้งานอย่างอื่นตามความเหมาะสม เช่น ใช้สำหรับเตรียมอาหารประเภทอื่นหรือเอาไว้วางสิ่งของ นอกจากนี้ แผ่นทำความร้อนดังกล่าวจะเกิดปฏิกิริยาความร้อนเฉพาะเมื่อได้สัมผัสกับวัสดุที่เป็นโลหะเท่านั้น จึงมีความปลอดภัยในการใช้งานสูง และสำหรับแผงควบคุมที่ตัวเครื่องนั้นไม่ได้ออกแบบมาเพื่อควบคุมการใช้งานเท่านั้น แต่ยังสามารถเชื่อมต่อเข้ากับเครือข่าย Internet และเชื่อมต่อกับข้อมูลสูตรอาหารชนิดต่าง ๆ ของทางบริษัทผู้ผลิตเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ด้วย

จะเห็นได้ว่าความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้เรื่องต่าง ๆ ที่ไม่น่าเป็นไปได้กลับเป็นไปได้ง่ายง่ายดาย อีกทั้งการพัฒนาของเทคโนโลยีเหล่านี้ยังมีส่วนช่วยให้วิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่สะดวกสบายขึ้น เตาไฟฟ้าอเนกประสงค์นับเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ที่ยังชื่นชอบการทำอาหารแต่มีข้อจำกัดด้านสถานที่ คงต้องลองติดตามกันดูว่าเตาไฟฟ้างดกล่าวดังกล่าวจะได้รับความนิยมมากน้อยเพียงใด 🌸

ที่มา

<http://www.tuvie.com/upgrade-your-kitchen-with-electrolux-invico/>

<http://www.yankodesign.com/2010/08/16/rolling-out-with-heat/>

ศาสตร์แห่งความง่าย

Simple-ology

หนังสือ **ศาสตร์แห่งความง่าย : Simple-ology** เป็นหนังสือที่จะทำให้รู้ว่าแค่เปลี่ยนมุมมองความคิด ความสำเร็จในชีวิตก็เป็นเรื่องง่าย เขียนโดย Mark Joyner และแปลเป็นภาษาไทยโดยรัชนี้ เอนกพิระศักดิ์

หนังสือเล่มนี้จะช่วยแนะแนวทางในการมองโลกและการดำรงชีวิต จะช่วยเปลี่ยนมุมมองจากเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่ายและสามารถใช้เป็นคู่มือที่จะนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน คู่มือนี้จะอธิบายให้รู้ความเป็นไปของโลก ช่วยให้เรียนรู้วิธีการที่จะฝึกสมองใช้พลังความคิดเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการในชีวิต ได้เรียนรู้วิธีป้องกันความเข้าใจผิดและความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งรู้วิธีที่จะเข้าไปจัดการกับพฤติกรรมของมนุษย์ หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาที่น่าสนใจ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 หมวด ได้แก่ ที่หลบภัย (The Asylum) กำแพงที่มองไม่เห็น (Invisible Walls) ความเป็นจริงที่จัดการได้ (Disposable Reality) และศาสตร์แห่งความง่าย ให้คุณได้ในสิ่งที่ต้องการ นอกจากนี้ หนังสือเล่มนี้ยังช่วยเปลี่ยนมุมมองของชีวิตจากการกระทำที่ยาก ๆ ให้มุ่งความสนใจไปที่การกระทำง่าย ๆ ซึ่งจะนำไปสู่สิ่งที่ต้องการและความสำเร็จของชีวิต 🌸

Mark Joyner
the world's first

ประวัติผู้เขียน

Mark Joyner เป็นนักเขียนชาวนิวซีแลนด์ที่มีชื่อเสียง เป็นนักเขียนหนังสือที่ติดอันดับหนังสือขายดี ในอดีตเคยเป็นผู้บริหารสูงสุดของบริษัท Aesop สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านจิตวิทยา มีผลงานการเขียนที่ได้รับความนิยมอย่างมาก ได้แก่ MindControlMarketing.com และเป็นผู้ที่บุกเบิก e-book และ e-commerce

อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด

ไปไหนไปกัน

กันยี่

ไปไหนไปกันฉบับเดือนตุลาคมนี้ ขอแนะนำทะเลและโค้งถ้ำแห่งเทือกเขาริมอ่าวไทย “อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด” อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นอุทยานแห่งชาติประเภทชายฝั่งผสมผสานหมู่เกาะในทะเลแห่งแรกของไทย ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาหินสลับซับซ้อนเรียงรายตามแนวทิศเหนือ-ใต้ ทอดขนานไปกับชายฝั่งทะเล และมีเกาะน้อยใหญ่ซึ่งล้วนมีหินงอกหินย้อยที่งดงามเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 171 กิโลเมตร สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ ถ้ำพระยานคร พระที่นั่งคูหาคฤหาสน์ ถ้ำแก้ว ถ้ำไทร คลองเขาแดง จุดชมวิวยะแสง หูสามร้อยยอด หาดสามพระยา หาดแหลมศาลา และพืชพรรณไม้มงคล สันทะเล โพทะเล กระติง ผักบุ้งทะเล จันทน์ผา รวมทั้งสัตว์ป่านานาชนิด เช่น นกนางนวลแกลบเล็ก นกหัวโตมลายู และค้างแวน ซึ่งในช่วงเดือนตุลาคมถึงกุมภาพันธ์ของทุกปีจะเป็นช่วงที่เหมาะสมสำหรับการมาเยี่ยมชม ณ อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอดมากที่สุด

ที่มา www.dnp.go.th

แสงส่องปัญญา

เป็นรัตนะของคนทั้งหลาย

อะไรหนอ ยังประโยชน์ให้สำเร็จจนกระทั่งชา
อะไรหนอ ตั้งมั่นแล้วยังประโยชน์ให้สำเร็จ
อะไรหนอ เป็นรัตนะของคนทั้งหลาย
อะไรหนอ ใจรักไปไม่ได้.
พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า
ศีลยังประโยชน์ให้สำเร็จจนกระทั่งชา
ศรัทธาตั้งมั่นแล้วยังประโยชน์ให้สำเร็จ
ปัญญาเป็นรัตนะของคนทั้งหลาย
บุญอันใจรักไปไม่ได้.

เหตุให้อายุยืน 5 ประการ

ธรรม 5 ประการนี้ เป็นเหตุให้อายุยืน คือ
บุคคลเป็นผู้ทำความสบายแก่ตนเอง 1
รู้จักประมาณในสิ่งที่สบาย 1
บริโภคสิ่งที่ย่อยง่าย 1
เป็นผู้เที่ยวในกาลสมควร 1
เป็นผู้ประพฤติประเสริฐ 1
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย
ธรรม 5 ประการนี้แล เป็นเหตุให้อายุยืน

ที่มา www.dhammahome.com

คัดเลือกโดย อ่อนฟ้า เวชชาชีวะ

ท่านสามารถเปิดอ่าน

สสค.สาร

ผ่านทาง website ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี www.cabinet.thaigov.go.th